

Malin Thoresen Enlien

Frivillig arbeid på barnehjem i lavinntektsland

Hvilken kunnskap finnes det om frivillighetsturisme på barnehjem i lavinntektsland, og hvilke konsekvenser kan slikt arbeid ha for de barna som bor på barnehjemmene?

Masteroppgave i sosialfag, barnevern

OsloMet – storbyuniversitetet

Fakultet for samfunnsvitenskap

15. August 2022

Sammendrag

Frivillig arbeid på barnehjem i lavinntektsland er populært, og det er flere byråer som tilbyr reiser til ulike land i flere verdensdeler hvor en, i en kort periode kan arbeide frivillig på et barnehjem.

Den økende trenden med frivilligturisme bekymret Rebecca Smith (2018), for flere år siden. Hun er bekymret for at mennesker uten relevant utdanningsbakgrunn eller erfaring i kortere perioder får tilgang til svært sårbare barn, og hun skriver også at det har en negativ innvirkning på barnets utvikling (Smith, 2018).

Forskningsspørsmålet i denne studien er: *Hvilken kunnskap finnes det om frivillighetsturisme på barnehjem i lavinntektsland, og hvilke konsekvenser kan slikt arbeid ha for de barna som bor på barnehjemmene?*

Forskningsspørsmålet i studie er knyttet til et felt som er aktuelt akkurat nå, da frivillighetsturisme er en pågående trend. Det har vært og er fortsatt populært blant unge voksne i vestlige land å utføre slike reiser. Kvalitative forskningsmetoder er relevant for studier som er nåtidsorienterte (Befring, 2016, ss. 38-39).

Kvalitative studier er godt egnet når vi er interessert i mennesket (Befring, 2016, s. 38). I dette studiet vil jeg være interessert i menneskelige erfaringer hentet fra mennesker som har erfaringer knyttet til kortvarige besøk på barnehjem.

Metoden for forskningsprosjektet er litteraturstudiet, og datainnsamling har blitt gjort med et litteratursøk på feltet. Mitt forskningsprosjekt og valg av metode plasseres seg innenfor hermeneutiske fagtradisjoner.

Gjennom analyse av funnene i litteratursøket mitt, har jeg diskutert resultatene i lys av begrepene barndom, barneperspektiv og barnets beste, og teori om barnefattigdom omsorgssvikt, og barnets tap, traumer og utvikling. I diskusjonskapitelet har jeg sett på barnehjemsturisme som en industri som bruker reklame som spiller på følelser, om frivillige er en ressurs, barnets sikkerhet i møte med frivillige, seksuelle overgrep og vanskjøtsel som konkrete konsekvenser, fattigdom som årsak til plassering, et økende antall «foreldreløse» barn, tilknytning og bekymringer for fremtiden, som konsekvenser av frivillighetsturisme.

Forord

Å skrive master har vært en utfordrende, spennende og til tider en frustrerende opplevelse. Jeg har fått mulighet til å fordype meg i et tema og felt som jeg finner veldig interessant, og ikke minst viktig. Tiden med master har vært utfordrende da jeg har vært plaget med sykdom. Dette er også årsaken til at jeg valgte å utsette innleveringen, fordi det i perioder har vært vanskelig å kombinere sykdom med arbeidet. Det har likevel vært givende da jeg har valgt et tema som betyr noe for meg.

Jeg vil gjerne takke min veileder Ariana Fernandes, som har møtt meg med forståelse og tålmodighet da ting ikke gikk som planlagt. Hun har også veiledet meg godt gjennom hele prosjektet, tusen takk.

Gode venner og familie har vært viktige støttespillere, og har hjulpet meg med motivasjonen, da den har vært lav som følge av sykdom.

Malin Thoresen Enlien

Auli, august 2022

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	7
1.1 Presentasjon av tema.....	7
1.2 Bakgrunn	7
1.3 Tidligere forskning	8
1.4 Problemstilling	9
1.5 Avgrensing.....	9
1.6 Oppgavens oppbygning	10
2.0 Teori.....	11
2.1 Begrepene barndom, barneperspektivet og barnets beste.....	11
2.2 Barnefattigdom.....	13
2.2.1 Sosioøkonomisk ramme	14
2.3 Omsorgssvikt	15
2.3.1 Vanskjøtsel	15
2.3.2 Fysiske, psykiske og seksuelle overgrep	16
2.4 Barnets tap, traumer og utvikling.....	17
2.5 Tilknytning.....	18
3.0 Metode	20
3.1 Litteratur gjennomgang.....	20
3.1.1 Kvalitativ metode	20
3.1.2 Sekundærdata	21
3.1.3 Litteraturstudie	21
3.2 Vitenskapsteori	22
3.2.1 Hermeneutiske fagtradisjoner.....	22
3.3 Gjennomføring av litteratursøk.....	23
3.4 Validitet, reliabilitet og troverdighet.....	27
3.4.1 Validitet	27

3.4.2 Reliabilitet	27
3.4.3 Troverdighet	28
3.5 Etske overveielser	29
3.6 Resultatet av litteratursøket.....	30
4.0 Resultater	32
4.1 Introduksjon.....	32
4.2 Industrien.....	32
4.2.1 Motivasjonen bak reisen.....	35
4.2.2 Fattigdom.....	36
4.2.3 Barnets egen oppfatning	37
4.3 Barnets rettigheter (Barnekonvensjonen)	38
4.4 Generelle bekymringer ved oppveksten på et barnehjem.....	39
4.4.1 Vanskjøtsel og barnets utvikling	40
4.4.2 Helse	41
4.5 Seksuelle overgrep.....	42
4.6 Tilknytningskvalitet	43
4.7 Institusjonell omsorg vs. familiebasert omsorg.....	45
5.0 Diskusjon av funn.....	47
5.1 Introduksjon.....	47
5.2 Barnehjemsturisme	48
5.2.1 Reklame.....	49
5.2.2 En industri som spiller på følelser	51
5.3 Frivillige som en ressurs	52
6.4 Barnets sikkerhet i møte med frivillige.....	53
5.5 Seksuelle overgrep: barnehjem som en arena for pedofile	54
5.6 Omsorgssvikt på barnehjemmet: Vanskjøtsel.....	56
5.7 Fattigdom som årsak til plassering	61
5.8 Et økende antall «foreldreløse» barn og barn i institusjon	63

<i>5.9 Tilknytning</i>	58
<i>5.10 Bekymringer for framtiden</i>	65
6.0 Konklusjon	67

1.0 Innledning

1.1 Presentasjon av tema

Frivillig arbeid på barnehjem i lavinntektsland er populært, og det er flere byråer som tilbyr reiser til ulike land i flere verdensdeler hvor en, i en kort periode kan arbeide frivillig på et barnehjem.

Frivillighetsturisme er et populært fenomen i Norge og vesten. Fenomenet er også kjent som kjent som voluntourism. I denne oppgaven bruker jeg det norske ordet frivillighetsturisme. Dette er en form for turisme som kjennetegnes ved at du som turist reiser til et land for å oppleve landets kultur gjennom å gjøre et arbeid ved for eksempel barnehjem. Det er en ferie kombinert med å oppleve landets kultur på nært hold gjennom en form for arbeid, med dyr, natur eller barn. Disse kombinerte reisene blir som regel tilbudt i lavinntektsland.

Den økende trenden med frivilligturisme bekymret Rebecca Smith (2018), seniorrådgiver i britiske Redd Barna, allerede for flere år siden. I en artikkel hun skrev for Save the Children i 2018 drøfter hun flere risikofaktorer ved slikt arbeid. Hun er bekymret for at mennesker uten relevant utdanningsbakgrunn eller erfaring i kortere perioder får tilgang til svært sårbare barn. Hun skriver også at det har en negativ innvirkning på barnets utvikling (Smith, 2018).

1.2 Bakgrunn

I den klassiske musikalen Annie fremstilles et typisk barnehjem. Det er et jentehjem hvor hovedkarakteren Annie bor, med et håp om at foreldrene en dag skal hente henne igjen. Sammen med de andre jentene på barnehjemmet utfører hun daglig husarbeidsoppgaver de får av den alkoholiserede bestyreren før de får kald grøt til middag. Dette er en typisk fremstilling av et barnehjem, men den er mest sannsynlig ikke representativ for et barnehjem eller en institusjon slik vi kjenner det (i Norge) i dag. Da jeg besøkte et barnehjem selv, i Sør-Amerika, var det ikke dette inntrykket eller bilde jeg satt igjen med der heller. Jeg hadde likevel flere spørsmål om de barna jeg møtte på barnehjemmet, og deres historier og situasjon.

Det var sammen med håndball-linja ved Skogn folkehøgskole jeg reiste til et barnehjem i Brasil i delstaten São Paulo høsten 2014. Dette var mitt første møte med barnehjem, og er en del av bakgrunnen for min interesse for dette feltet. Etter mitt besøk på barnehjemmet hadde

jeg et ønske om å reise tilbake. Det skapte en interesse for å reise å arbeide som frivillig på barnehjem. Jeg undersøkte mulighetene ved flere byråer som tilbyr slike reiser, og bestemte meg for at dette var noe jeg ønsket å gjennomføre da jeg var ferdig å studere. På dette tidspunktet anså jeg meg selv som en ressurs for barnehjemmene. Jeg var ikke bevisst på risikofaktorene ved å vokse opp i en institusjon, fremfor i en familie, og jeg forsto ikke hvilken risiko det utgjør for barna som vokser opp på barnehjemmene at de må forholde seg til nye mennesker, som etter en kort periode reiser igjen.

Det var et leserinnlegg i Aftenposten som først gjorde meg oppmerksom på konsekvensene ved slike reiser. Forfatteren av leserinnlegget belyser blant annet at barn kan oppleve mange kortvarige og brutte relasjoner, og hvordan reisene er med på å opprettholde en «barnehjems-buisness» (Tariq, 2020).

1.3 Tidligere forskning

Samtidig som reiser til lavinntektsland for å jobbe en periode på barnehjem er en populær trend, har FN ytret et ønske om å avvikle støtte til barnehjem. I vedtaket er det skrevet at *"der alternativ omsorg er nødvendig, bør familie og omsorg i nærmiljøet fremmes framover å plassere barnet i en institusjon"* (Speed, 2019).

Redd Barna støtter beslutningen, og sier mange barnehjem i lavinntektsland ikke gir god nok omsorg til barna. Barnet ville i mange tilfeller hatt det bedre hos familien og i sitt lokalsamfunn (Speed, 2019).

I hele verden er det antatt at 5,4 millioner barn bor på en institusjon, samtidig som vi er klar over risikoen ved et slikt omsorgssystem (We are Lumos, 2005). Redd barna mener at 80% av barn som i dag bor på barnehjem ikke er foreldreløse (Smith, 2018). Statistikken støttes av flere organisasjoner. Blant annet organisasjoner som arbeider for å etablere familiebasert omsorg som et alternativ til institusjonell omsorg. LUMOS er en organisasjon som arbeider for alle barns rett til en familie. Organisasjonen arbeider med en visjon om at alle barn har rett til et trygt og kjærlig hjem, og har siden 2005 arbeidet for at barn i institusjoner skal få mulighet til å vokse opp i et hjem, fremfor på et barnehjem (We are Lumos, 2005) .

Flere land har opplevd et økende tall «foreldreløse barn», og at antallet barn som blir plassert på institusjon øker. Problemet er ikke bare knyttet til at flere av barnehjemmene har dårlige

standarder. Det er et problem med alle former for institusjonell omsorg. Barn som vokser opp i institusjoner, uansett hvor gode de er, står i fare for å utvikle psykiske lidelser, tilknytningsstil, motoriske og språklige forsinkelse, og vanskeligheter med å tilpasse seg samfunnet og få gode relasjoner som voksne (Winkler, 2016).

1.4 Problemstilling

Med bakgrunn i uttalelsene til Tara Winkler, og visjonen til Lumos vil jeg i denne masteroppgaven undersøke hvorvidt og eventuelt hvordan frivillig arbeid på barnehjem i lavinntektsland kan utgjøre en risiko for barna som bor på barnehjemmene, og deres helse og utvikling. Problemstillingen er:

Hvilken kunnskap finnes det om frivillighetsturisme på barnehjem i lavinntektsland, og hvilke konsekvenser kan slikt arbeid ha for de barna som bor på barnehjemmene?

1.5 Avgrensning

Da jeg har fordypet meg i tema har jeg blitt gjort oppmerksom på hvilke risikofaktorer, som finnes relatert til frivillighetsturisme på barnehjem. Oppvekst på barnehjem er en risiko i seg selv, og en turisme skapt rundt denne formen for omsorg og oppvekst skaper flere konsekvenser.

Gjennom analyse av funnene i litteratursøket mitt på feltet har diskutert resultatene i lys av begrepene barndom, barneperspektiv og barnets beste, og teori om barnefattigdom omsorgssvikt, hvorav vanskjøtsel og seksuelle overgrep blir trukket fram, og barnets tap, traumer og utvikling.

Oppgaven setter et søkelys på hvilke konsekvenser oppvekst på barnehjem har for barnets utvikling i lys av Kari Killèn`s beskrivelse av omsorgssvikt.

Mange kortvarige og brutte relasjoner har betydning for barnets tilknytningsstil, og oppgaven diskuterer barnets tilknytningsstil i lys av Ainsworth`s beskrivelser av de forskjellige tilknytningstilene. Svak tilknytningsstil i møte med fremmede utsetter barnet for fare, og et gjentagende funn er risikoen for seksuelle overgrep i møte med frivillige. Oppgaven diskuterer seksuelle overgrep som en risiko barnet utsettes for i lys av Aasland`s beskrivelse av hva seksuelle overgrep og hvem som utfører de.

Funnene jeg har avdekket har ikke gitt resultater som sikter seg inn på frivillighetsarbeid på barnehjem, i et land eller en verdensdel, og problemstillingen er ikke besvart med fokus på et land. Landene som kommer fram i teksten er tilfeldig etter hvilke funn som var mest interessante og relevante for å besvare min problemstilling.

Resultatene er basert på flere involverte parter i frivillighetsturismen. Informantene som inngår i de forskjellige studiene, er personer som har vært på reiser som innebar arbeid med sårbare barn, og i noen tilfeller er det barna selv som er informant. Der det har vært relevant i henhold til tema har jeg valgt å ha med deres uttalelser.

I denne oppgaven er fokuset på frivillighetsturisme på barnehjem. Et barnehjem er en institusjon for barn som av ulike årsaker ikke bor hos foreldre eller andre primære omsorgspersoner. Begrepet institusjon er i funnene et overordnet begrepet for alle former for omsorg som involverer barn i grupper uten foreldre, eller annen primær omsorgsperson. I presentasjon og diskusjon av mine resultater benytter jeg begge begrepene, institusjon og barnehjem om barnehjem, da det er denne type omsorgsinstitusjon for barn, jeg er interessert i å undersøke med min problemstilling.

1.6 Oppgavens oppbygning

Denne masteroppgaven er inndelt i seks kapitler. Det første kapitlet er innledningen, hvor jeg har presentert tema, bakgrunn for tema, tidligere forskning, problemstilling og avgrensning. For å kunne besvare min problemstilling har jeg presentert relevante teori i det neste kapitlet. Det tredje kapitlet er et metodekapittel, hvor jeg redegjør for valg av metode, og hvor min oppgave plasserer seg vitenskapsteoretisk. Jeg presenterer gjennomføringen av selve litteratursøket før jeg tar for meg validiteten, reliabilitet og troverdigheten, og etiske overveielser knyttet til min oppgave. Jeg avslutter dette kapitlet med en oversikt over resultatene av litteratursøket i en tabell. Resultatene blir presentert i det fjerde kapitlet. I kapitel fem blir resultatene drøftet opp mot relevant teori. Jeg avslutter denne masteroppgaven i kapitel seks med refleksjoner rundt resultatene og konklusjon.

2.0 Teori

I dette kapitlet gjør jeg rede for sentrale begreper og teoretiske perspektiver, som er aktuelle for mitt tema. Begrepene og de teoretiske perspektivene blir aktuelle da jeg skal svare på problemstillingen min. Jeg har valgt å ta for meg de teoretiske perspektivene jeg mener vil være relevante, og nyttige da jeg skal drøfte de ulike perspektivene / konsekvenser frivillighetsturismen ved barnehjem bidrar til. Jeg har startet med å forklare begrepene barnehjem, barndom, barneperspektivet og barnets beste. Begrepene er relevante da de allerede nevnes i innledningen, i tillegg til å være sentrale i forskningsspørsmålet mitt. De vil også være gjentakende i de andre kapitlene i denne masteroppgaven.

Begrepene frivillighetsturisme og institusjon blir nevnt allerede i innledningen, og blir ikke gjentatt her.

Hvilken teori jeg har valgt å ha med er basert på utgangspunktet mitt som blir presentert i innledning, og oppgavens problemstilling. Det er også basert på funn jeg har gjort underveis i arbeidet med oppgaven.

2.1 Begrepene barndom, barneperspektivet og barnets beste

Barn er en biologisk betegnelse på avkommet til to foreldre. Juridisk dekker begrepet slektskapsforhold til biologiske eller rettslige foreldre (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 42). Juridisk defineres også et barn som et menneske som ikke er myndig. Andre beskrivelser av et barn fokuserer på hvilken posisjon barnet har i samfunnet, levekår og livskvalitet, hvilke strukturer som skaper barndom eller barns rettigheter. Det finnes ikke én måte å forstå eller forklare barn og barndom (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 41). I FN's barnekonvensjon artikkel 1 er barn definert som ethvert menneske under 18 år, hvis ikke barnet blir myndig tidligere etter den lovgiving som gjelder for barnet (Regjeringen.no, 1989, s. artikkel 1). Begrepet barn må forstås individuelt, og er ikke entydig. Familiekontekst, sosial klasse, kjønn, kultur og etnisitet er rammer for oppvekstbetingelsene (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 41).

Begrepet barndom har vært mangelfullt og fraværende innenfor de vitenskapelige retningene og fagområder. Bunkholdt og Kvaran begrunner dette i boken Kunnskap og kompetanse i barnevernet, med at barndommen betraktes som første del av en overgangsfase. Barnet

forberedes på å bli voksent, og tillegges ikke en egen identitet eller egne meninger, slik som barneperspektivet sikter til at barnet har. Med et slikt syn blir barndommens egenverdi, opplevelser og rettigheter truet, og barn blir en marginalisert gruppe i samfunnet. Barnet kan bli eller oppfattes som en byrde, og en kostnad (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 44).

Barneperspektivet kan forklares som de voksnes forsøk på å sette seg inn i de tankene og følelsene som barnet har om seg selv og sitt liv, å studere barn og deres virkelighet på deres premisser. Barnet skal betraktes som og respekteres som en sakkyndig informant. Den voksne skaffer informasjon, som den ikke kunne fått på noen annen måte enn fra barnet selv. I tillegg til å høre på barnet i samtaler med det, innebærer også barneperspektivet å arbeide for barnets beste, og for å bedre deres oppvekstsituasjon og vilkår generelt, og dem og deres oppvekst til samfunnsmessige forhold (Tiller, 1991) (Haugen, 2001).

Barnets beste er beskrevet i FNs barnekonvensjon Artikkel 3, og er konvensjonens mest sentrale begrep. Begrepet er komplisert da det må sees i sammenheng av samfunnsmessige, kulturelle og kontekstuelle forhold. Hvordan vi ivaretar barns behov og læringsmuligheter på, er for en stor del sosialt og / eller kulturelt betinget. Omsorgskompetansen får sin utforming avhengig av hvert enkelte miljø, og i takt med handlinger som miljøet mener er riktig eller gir ønskede resultater (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 121).

FNs barnekonvensjon ble vedtatt i 1989. Konvensjonen gjelder for alle barn og unge fra 0 - 18 år. Den skal dekke universelle individuelle, formelle og juridiske rettigheter. Den gir også alle barn særskilt menneskerettighetsvern. Konvensjonen baserer seg på de tre p'ene, Provision (forsørgelse), Protection (beskyttelse) og Participation (deltakelse / medbestemmelse). I noen sammenhenger blir også en fjerde p nevnt, Prevention (forebygging). Konvensjonen kan gi et globalt bilde av barndommen. Den representerer tydelige rammer for hva barn er, og hva en god barndom bør være (Bunkholdt & Kvaran, 2017, ss. 45-47).

2.2 Barnefattigdom

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, u.d.) skriver at 115 000 barn i Norge, vokser opp i familier med lav inntekt. Det er høy levestandard i Norge, og å være fattig handler ikke bare om å ikke ha mat eller et sted å bo, det handler i stor grad om manglende muligheter for å delta, på lik linje med andre i samfunnet (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, u.d.). Definisjonen og konsekvensene av fattigdom vil variere mellom rikere og fattige land i verden (FN-SAMBANDET, 2020).

Å vokse opp i fattigdom har konsekvenser for barn og unges liv. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet skriver at de ser store forskjeller mellom barn fra familier med høy sosioøkonomisk status og lav sosioøkonomisk status på flere viktige områder i et barns liv. (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, u.d.).

Fattigdom er mer enn for lite penger, det er mangel på livsviktige ressurser (FN-SAMBANDET, 2020). Fattigdomsgrensen for hvert enkelt land blir styrt av de sosiale og økonomiske omstendighetene i landet (FN-SAMBANDET, 2020). Årsakene til fattigdom for og i et land er mange, og de mest vanlige er krig og konflikt, naturkatastrofer og arbeidsledighet (FN-SAMBANDET, 2020).

Omtrent 356 millioner barn vokser opp under ekstrem fattigdom. Konsekvensene er alvorlig. De aller fattigste har dobbel risiko for å dø i barndommen, sammenlignet med rikere jevnaldrende. Uavhengig av hvor i verden, eller årsak til fattigdom, vil et barn som vokser opp under fattigdom lide. De har sammenlignet med jevnaldrende fra høyere sosioøkonomisk status, dårligere levestandard (Unicef, u.d.)

2.2.1 Sosioøkonomisk ramme

Sosioøkonomisk status er et interessant og viktig tema når man studerer barns utvikling. Interessen kommer av at mange barn i familier med lav sosioøkonomisk status har manglende ressurser, som setter dem i risiko for utviklings forstyrrelser (Bradley, 2002, s. 372). Interessen for sosioøkonomisk status er global, men det er et bredt spekter i hvordan den sosioøkonomiske statusen påvirker et barn, avhengig av geografi, kultur og krig eller katastrofer. (Bradley, 2002, s. 372).

Barn fra familier med lav sosioøkonomisk status har høyere risiko for å bli født for tidlig eller å bli født med medfødte defekter. Helseproblemer tidlig i livet har en sammenheng med dårlig eller feil ernæring gjennom svangerskaps helse, alkohol - eller rusmisbruk hos mor eller av å bo i et nabolag som inneholder farer som kan skade fosterutviklingen, for eksempel farlig søppel. Etter fødsel er barna mer sannsynlig til lide av en skade eller død. Gjennom barndommen har lav sosioøkonomisk status sammenheng med en rekke sykdommer. Det er assosiert med dårlig tannhygiene, høyt blodtrykk og jernmangel. I tillegg til dårlig eller for lite ernæring, eksponering for skadelig stoffer og manglende helseoppfølging, og manglende vaksinasjoner. Barnet får senere nødvendig helsehjelp hvis det sykt, og konsekvensene er gjerne mer alvorlig for syke barn i familier med lav sosioøkonomisk status (Bradley, 2002, ss. 374-375).

Sosioøkonomisk status har også en effekt på skolegang, om barna går på skole og hvor mange år det fullfører (Bradley, 2002, s. 377). Sammenhengen mellom sosioøkonomisk status og psykisk helse varierer i grad avhengig av type lidelse. Høyere grad av rusmisbruk er også blitt rapportert for ungdommer med lav sosioøkonomisk status (Bradley, 2002, s. 377).

Rusmisbruk for disse ungdommene har gjerne sammenheng med å tidligere negative livshendelser (Bradley, 2002, s. 377)

Resultater fra spedbarns helse - og utviklingsprogrammet viste at 40% av de barna som ble født for tidlig og som vokste opp under kronisk fattigdom hadde mangler på minst to funksjonsområder da de fylte tre år. Det er tydelig bevis som knytter lav sosialøkonomisk status til mindre optimale resultater på de fleste funksjonsområder. Barn av familier med lav sosioøkonomisk status er mer sannsynlig enn andre barn til å oppleve utviklingsproblemer (Bradley, 2002, s. 378).

2.3 Omsorgssvikt

Alle forholdene som en familie lever under som kan være av betydning for barnets muligheter for å få dekket viktige behov og ha gode læringsmuligheter, slik at det utvikler adekvat eller tilstrekkelig kompetanse. Det omfatter forhold ved barnet og ved omsorgspersoner, samspillet mellom dem og familiens sosiale og materielle situasjon, i tillegg til økonomi og nettverk (Bunkholdt & Kvaran, 2017).

Omsorgssvikt er en omfattende betegnelse om foreldre eller andre som har omsorgen for et barn, som utsetter barnet for risiko. Omsorgssvikt er lidelser, mangler og savn hos et stort antall forsvarsløse barn. Det er et sammensatt, mangefasettert og alltid smertefullt fenomen (Killèn, 2016)

I dag blir betegnelsen barnemishandling som faglig begrep anvendt om de fleste former for omsorgssvikt, ikke bare om fysiske voldelig overgrep, men også om psykiske og seksuelle overgrep, og vanskjøtsel. Verdens helse organisasjon (WHO) anvender begrepene fysisk vold, psykisk vold, seksuell vold og omsorgssvikt. De tre begrepene fysisk - og psykisk vold og seksuelle overgrep er sammen med begrepet vanskjøtsel de fire formene for omsorgssvikt som oftest blir benyttet i litteraturen (Killèn, 2016, s. 39).

2.3.1 Vanskjøtsel

Vanskjøtsel er den vanligste formen for omsorgssvikt, og påvirker barnets utvikling på mange områder, men den kan ofte oppfattes som mindre dramatisk. Vanskjøtsel betegnes i den engelske faglitteraturen som «neglect». Oversettelsen «neglekt» har også vært brukt i Norge, men som begrepet vanskjøtsel (Killèn, 2016, s. 40).

Hjerneforskningen har vist oss at den er en av de alvorligste truslene når det gjelder barnets kognitive, følelsesmessige, sosiale, atferdsmessige og fysiske utvikling (Killèn, 2016, s. 41) Det er vanlig å tenke at vanskjøtsel er mangel på fysisk omsorg, men vanskjøtsel omfatter i tillegg manglende dekning av barnets kognitive, emosjonelle eller sosiale behov (Killèn, 2016, s. 40).

Typiske synlige tegn på alvorlig vanskjøtsel er at barnet er skittent, dårlig stelt eller lukter vondt. Barnet opplever at dets behov ikke blir registrert, i noen tilfeller blir de sporadisk registrert. Omsorgspersonen engasjerer seg ikke følelsesmessig i barnet. Manglende respons fra omsorgspersonene utgjør en risiko for at barnet får en forsinket psykomotorisk utvikling, dårlig kontaktevne og også forsinket språkutvikling (Killèn, 2016, s. 41). Alvorlig vanskjøtsel er skadelig for barnets fysiske utvikling, men den er også skadelig for den psykiske utviklingen til barnet. Hjernens utvikling er avhengig av kvaliteten på den følelsesmessige omsorgen og samspillet mellom foreldrene og barn (Killèn, 2016, s. 42).

2.3.2 Fysiske, psykiske og seksuelle overgrep

Fysiske overgrep er en form for omsorgssvikt som gjelder barn som blir skadet ved aktiv handling eller ved mangel på tilsyn (Killèn, 2016, s. 48).

Psykiske overgrep er også en egen form for omsorgssvikt, og er den av de ulike formene for omsorgssvikt som er vanskeligst å definere. Definisjonen til verdens helse organisasjon (WHO) lyder slik: *"psykologisk vold fra foresatte betegner omsorgssviktatferd som formidler til barnet at han eller hun er verdiløs, mangelfull, uelsket, i fare eller kun verdifull i den grad hun eller han oppfyller deres behov."* (Killèn, 2016, s. 48).

En tredje form for overgrep mot barn, er seksuelle overgrep. Margrethe Wiede Aasland beskriver seksuelt overgrep slik: *«Det er enhver form for seksuell kontakt den andre ikke er i stand til å si ja eller nei til på grunn av alder, evne, beruselse, redsel, frykt eller trusler. Det er når handlingen er ulovlig, hemmelig og ikke tåler dagens lys»* (Aasland, 2018, s. 34).

Seksuelle overgrep er når en autoritetsperson tvinger, lokker eller truer barnet til å delta i eller se på seksuelle omgang, handling eller atferd. Seksuelle overgrep mot barn omfatter alle former for fysiske og psykiske seksuelle overgrep eller krenkelser begått av noen barnet kjenner eller ikke kjenner (Aasland, 2018, s. 34). Seksuelle overgrep blir i kroppen. Både de som husker å ha bli utsatt for overgrep, og dem som har fortrenget det, kan ha senskader (Aasland, 2018, s. 85). Alvorlige søvnforstyrrelser, fobier og maretitt med seksuelt innhold kan være symptomer hos barn som har blitt utsatt for seksuelle overgrep (Killèn, 2016, s. 152). Det er mange som føler at de ikke kan noe, er verdt noe og de plages med selvforaktelse. Det er vanlig at de er ukonsentrert, har dårlig selvbilde og lav selvtillit. En

følge av dette er at skolegang og sosial omgang har vært utfordrende, og mange havner i kriminelle miljøer (Margrethe Wiede Aasland, si det til noen, s. 85-91).

2.4 Barnets tap, traumer og utvikling

Omsorgssvikt har alvorlige konsekvenser for barnets psykiske, fysiske og sosiale utvikling (Killèn, 2016, s. 48). Omsorgssvikt og traumatiske opplevelser kan gi konsekvenser for hjernens utvikling, barnets tilknytning og deres psykiske og fysiske helse. Langtidsvirkninger av omsorgssvikt er nå godt dokumentert. Går vi til barnevernsklinter, dokumenterer Clausen og Kristoffersen (2008) at unge voksne med bakgrunn i offentlig omsorg har forhøyet risiko for dårlig fysisk og mental helse, rusmiddelbruk og kriminalitet (Killèn, 2016, s. 69).

Barn som har vært utsatt for ulike former for overgrep og vanskjøtsel som sped og småbarn viser ulik grad av utviklingsforstyrrelser. Mangel på stimuli kan føre til at færre nevralt stier får læring. Lærer problemer hos barn som er utsatt for omsorgssvikt er godt dokumentert. Barn med utrygge og desorganiserte tilknytningsmønstre har lite overskudd og ro til å utforske og lære. Deres opplevelser i samvær med andre blir derfor preget av nederlag. Dette er en viktig faktor når det gjelder utvikling av selvfølelse og samspill med andre og den rollen barnet får i det sosiale nettverket (Killèn, 2016, ss. 68-71).

Depresjoner, angstforstyrrelser, suicidal atferd, lav selvfølelse, spiseforstyrrelser, seksuelle problemer, PTSD og rusmiddelproblemer kan alle være konsekvenser av omsorgssvikt. Av disse er depresjoner og PTSD mest utforsket og dokumentert. Bifulco og Moran (1998) fant ut at vanskjøtsel mer enn doblet hyppigheten av depresjoner i voksen alder. Barn som er har opplevd vold i hjem eller nettverk, har en økt risiko for å bli kriminelle. Undersøkelser av unge kriminelle viser til en oppvekst med omsorgssvikt og tap hos 90% av tilfellene (Killèn, 2016, ss. 68-71).

Hvis belastninger i omgivelsene rundt et barn er for store og vedvarende, blir barnets utvikling hemmet. Barnet forsøker å beskytte seg mot omgivelsene. Mange barn bruker mye tid på å mestre, og å overleve (Killèn, 2016, s. 146). Barnets medfødte utrustning, og alder ved omsorgssvikts situasjonen spiller en rolle for barnets reaksjon, og ulike konsekvenser for tilknytning og hjernens utvikling (Killèn, 2016, s. 147).

2.5 Tilknytning

Tilknytning defineres som et varig emosjonelt bånd mellom et barn og dets omsorgsperson(er). En tilknytningsperson skal formidle trygghet når barnet står overfor daglige utfordringer, være en trygg havn når barnet opplever stress og gi støtte til selvregulering (Gudbrandsen, 2017, s. 141) Bowlbys hovedhypotese er at alle barn knytter seg til sine omsorgsgivere uansett hvordan de blir behandlet, men de knytter seg til dem på forskjellig måter avhengig av det følelsesmessige samspillet mellom dem og deres omsorgsgivere (Killèn, 2016).

Tilknytningsrelasjoner vil variere i kvalitet fra individ til individ med hensyn til trygghet, og at tilknytningstryggheten kan tenkes å være basert på barnas forskjellige erfaringer med hensyn til hvor sensitiv og responsiv omsorg de har fått av sine omsorgspersoner. (Gudbrandsen, 2017, s. 142). Ainsworth benyttet tre skalaer for å bedømme kvaliteten på samspillet (Gudbrandsen, 2017, s. 144). Trygg tilknytning, utrygg unnvikende tilknytning og utrygg ambivalent tilknytning.

Trygge barn utforsker omverden med viten om at omsorgspersonen er tilgjengelig og i nærheten hvis de skulle trenge det (Gudbrandsen, 2017, s. 143). Barn med trygg tilknytning har omsorgsgivere som er stabile i sin omsorg og tilgjengelighet. Barnet opplever å bli forstått og har tillitt til at det blir tatt vare på (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 72).

Barn som utvikler utrygg, ambivalent tilknytning, har hatt foreldre som er ustabile og uforutsigbare i sin tilgjengelighet og følsomhet. Barnet blir usikkert på hvordan det skal skaffe omsorgsgiverens oppmerksomhet og omsorg, og kan gripe kraftige midler for å utløse den (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 78).

Barn med utrygg, engstelig, unnvikende tilknytning har ofte opplevd omsorgsgivere som er likegyldige, latterliggjørende og undervurderende. Den voksne distanserer seg fra barnet, og barnet svarer med å selv distansere seg. Barnet skaper trygghet for seg selv ved å skape avstand (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 73)

De tre overnevnte tilknytningskvalitetene er organiserte former for tilknytning, fordi barna har faste strategier for å skaffe seg trygghet. Barn med desorganisert tilknytning mangler denne muligheten til å finne strategier for å skape trygghet. Desorganisert tilknytning er en fjerde form for tilknytning (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 73). Barn som kategoriseres i denne gruppen, oppfattes å ikke ha noen strategi. Barna er i liten stand til å regulere følelser, og er preget av sinne, depresjon og hyperaktivitet. Desorganisert tilknytning kan føre til alvorlige problemer (Killèn, 2016).

Barn som har opplevd tilstrekkelig utviklingsstøtte og har utviklet trygg tilknytning, får ofte en videre utvikling preget av gode relasjoner, trygghet og høyt egenverd. De blir flinke til å samarbeide, de er empatiske og utvikler en høy sosial kompetanse. De har et grunnlag som reduserer risikoen for senere dårlig psykisk helse (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 73).

Utviklingen hos utrygge barn kan være engstelig og avhengige, de har vanskelig for å regulere følelser, søker til andre, men er i faresonen fordi de har så store behov og lavt egenverd. Engstelige barn kan stenge følelser, men få kraftige raserianfall, liten empati og problemer med å regulere følelser og lav sosial kompetanse. Høy forekomst av psykiske lidelser er vanlig for barn som har hatt dårlig utviklingsstøtte (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 73).

De vanligste årsakene til tilknytningsforstyrrelser er vanskjøtsel, psykiske, fysiske og seksuelle overgrep, gjentatte plasseringer utenfor hjemmet og lange atskillelser fra den primære tilknytnings personen (Killèn, 2016).

Tilknytningstraume er det mest alvorlige av barndomstraumene idet traume finner sted i et tilknytningsforhold, og skader tilknytningens primære funksjon som er å beskytte. Barnet responderer på traumet med hyperaktivitet og desorganisering. For å beskytte seg mot smerte utvikler barnet en atferd som beskytter dem, men som er problemskapende. Når et barn er utsatt for komplekse traume, sensitiviseres hjernens stier for frykt reaksjon slik at barnets frykt reaksjon automatisk fører til en tilstand av aktivisering. Barnet blir vaktstomt. Hjerne regionen, som er involvert i aktiveringsrespons er alltid på. alarmsystemet i hjernen blir hyper sensitivt for truende signaler i omgivelsene og barnet kan reagerer med angst og aggresjon, når det blir utsatt for noe som minner om det tidligere traumet. Hvordan barnet reagerer på traumer er influert av barnets tilknytning, alder på tidspunktet det ble utsatt for traumet, barnets temperament og kognitive vurdering av den traumatiske opplevelsen (Killèn, 2016).

3.0 Metode

I dette kapittelet presenterer jeg den metodiske tilnærmingen som er benyttet i oppgaven, hvilket er litteratur gjennomgang.

Innledningsvis vil jeg beskrive metoden og begrunne valget, før jeg redegjør for hvor oppgaven og metoden plasserer seg vitenskapsteoretisk. Deretter presenterer jeg den faktiske gjennomføringen av litteratursøket. Videre drøfter jeg og vurderer forskningsetikk i forhold til litteratursøket og min oppgave. Avslutningsvis tar jeg for meg og drøfter validitet, reliabilitet og troverdighet knyttet til oppgaven.

3.1 Litteratur gjennomgang

3.1.1 Kvalitativ metode

Forskningsdesign er det totale opplegget for en studie. Det er helheten gjennom formål, problemstilling og innsamling av data til dataanalysen og konklusjoner. Befring beskriver design som hovedmønstre for en undersøkelse (Befring, 2016, s. 84).

Valget av metode er basert på forskningsspørsmålet til dette studiet: *Hvilken kunnskap finnes det om frivillighetsturisme på barnehjem i lavinntektsland, og hvilke konsekvenser kan slikt arbeid har for de barna som bor på barnehjemmene?*

Forskningssspørsmålet i min studie er knyttet til et felt som er aktuelt akkurat nå, da frivillighetsturisme som innebærer arbeid på barnehjem er en pågående trend. Det har vært og er fortsatt populært blant unge voksne i vestlige land å utføre slike reiser. Kvalitative forskningsmetoder er relevant for studier som er nåtidsorienterte (Befring, 2016, ss. 38-39).

Med en kvalitativ forskningsmetode kan jeg finne informasjon som kan bidra til bevissthet om hvilke konsekvenser dette kan påføre de barna som stadig må forholde seg til nye mennesker. Forskningssspørsmålet i dette studiet er rettet mot mennesker, og jeg spør om *hvilke konsekvenser slikt arbeid kan ha for de barna som bor på barnehjemmene?* Kvalitative studier er godt egnet når vi er interessert i mennesket (Befring, 2016, s. 38). I dette studiet vil jeg være interessert i menneskelige erfaringer hentet fra mennesker som har erfart kortvarige besøk på barnehjem.

3.1.2 Sekundærdata

Kvalitative forskningsmetoder karakteriseres som fleksible og lite formaliserte (Befring, 2016, s. 109). Tove Thagaard beskriver metodene som fleksibelt forskningsopplegg (Thagaard, 2013, s. 31). Observasjon og intervju er vanlig for å hente inn data ved bruk av kvalitative forskningsmetoder. Ved siden av dette kan også kvalitativ data omfatte skriftlig essay, dagbøker, lyd og video (Befring, 2016, ss. 38-39). Jeg vil i denne masteroppgaven bruke datamateriale som allerede finnes for å besvare forskningsspørsmålet mitt.

Data som allerede finnes, er sekundærdata. Sekundærdata omfatter arkivdata og lignende, statistikk og offentlig dokumenter er også sekundærdata. Sekundærdata har ikke som praktisk formål å være forskningsdata. Når det benyttes som forskningsdata er det viktig å orientere seg om prosessen som har ført til registreringen av datamaterialet man skal benytte. Hvordan data er samlet inn, troverdigheten og feilkilder er noe som må vurderes ved bruk av sekundærdata (Befring, 2016, ss. 44-45). I mitt litteratursøk er dette noe jeg må vurdere for hvert studie jeg velger å ha med i min masteroppgave.

3.1.3 Litteraturstudie

I et forskningsprosjekt, som en master, vil gjennomgang av tilgjengelig faglitteratur være helt grunnleggende for å få og skape et bilde av aktuelle kunnskaper, teorier og faglige perspektiver på det aktuelle feltet. Publiserte studier kan også være hovedmateriale for arbeidet som skal realiseres (Befring, 2016, s. 85), slik jeg har valgt å benytte det.

Litteraturstudie som forskningsdesign innebærer å undersøke faglige publikasjoner på området man vil studere (Befring, 2016, s. 86). Forskningsmaterialet vil da først og fremst bestå av avhandlinger, tidsskriftsartikler, fagbøker og annen publisert forskning på feltet. Med dette som utgangspunkt vil det utarbeides en oppsummerende, kritisk vurdert framstilling (Befring, 2016, s. 86). Som nevnt over vil et viktig faglig krav bestå i å gjennomføre kritiske vurderinger av det materialet som skal inngå i min oppgave.

En litteraturstudie vil kunne være et relevant forskningsbidrag ved at det beskriver sentrale funn, konklusjoner og teorier. Det kan avdekke sentrale faglige premisser på området, og beskrive temaer og problemstillinger som er lite utforsket. Det kan også bidra til belysning av framtidige forskningsbehov på området (Befring, 2016, s. 86).

En litteraturstudie kan være forskningsdesign med klar faglig relevans og nytteverdi, og det vil ha faglig verdi når forskeren mestrer å komme fram til den mest relevante litteraturen og gjennomfører en kvalifisert vurdering av innholdet (Befring, 2016, s. 86).

3.2 Vitenskapsteori

Kvalitativ analyse har ofte forankring i fenomenologiske og hermeneutiske fagtradisjoner (Befring, 2016, s. 109). Mitt forskningsprosjekt og valg av metode plasseres seg innenfor hermeneutiske fagtradisjoner.

3.2.1 Hermeneutiske fagtradisjoner

Hermeneutikken har et fokus på handlingers betydningen (Thagaard, 2013, s. 47). Denne metoden handler først og fremst om å fortolke data i tekstformat. Det kan være dokumenter, eller utskrift fra intervju og observasjonsdata (Befring, 2016, ss. 110-111).

Når jeg skal besvare mitt forskningsspørsmål skal jeg hente inn informasjon gjennom dokumenter. Jeg vil samtidig ha en forforståelse av feltet. Denne kommer både fra personlige erfaringer, og mine egne tanker knyttet til den informasjonen jeg har når jeg starter prosessen med å finne relevante studier som kan svare på spørsmålene jeg stiller. Befring beskriver denne prosessen som en sirkulær prosess med forutforståelse og innhenting av ny informasjon (Befring, 2016, ss. 110-111).

Forforståelsen er et viktig begrep, og innebærer både faglig relevant innsikt og fordommer. Egen forutforståelse gir et utgangspunkt for innhenting av nye impulser, som kan bidra til ny innsikt og helhetlig forståelse (Befring, 2016, ss. 110-111). Jeg må være bevisst på hva min forforståelse innebærer. Formuleringen av forskningsspørsmålet og valg av teoretiske perspektiver er basert på den informasjonen jeg har. Den informasjonen er min forforståelse, og har gitt grunnlag for de spørsmålene jeg stiller, og den teorien jeg har valgt for å kunne diskutere de funnene jeg gjør underveis i prosessen.

Hermeneutikken er aktuell i analyse av empirisk data med et budskap som kan tolkes. Dette gjelder kvalitativ forskning som søker meningsinnhold formidlet gjennom språklige symboler (Befring, 2016, ss. 110-111).

3.3 Gjennomføring av litteratursøk

Her presenter jeg en gjennomgang av hvordan jeg har utført litteratursøk for denne masteroppgaven, med utgangspunkt i den metoden som er beskrevet over. Det er også vedlagt en tabell som beskriver detaljene rundt litteratursøket.

Helt innledningsvis i prosjektet har jeg funnet relevant informasjon ved flere nettsider, og gjennom flere organisasjoner som arbeider med og for barn. Dette er nevnt i innledning. Det er likevel aktuelt i dette kapitlet da det er en del av, og en inspirasjon til det videre litteratursøket mitt. Jeg gjengir artikler og forfattere fra de aktuelle organisasjonene og nettstedene, da de er benyttet i søkene jeg har foretatt meg.

Søkene er gjort i databasene google scholar og Oria, med filtrene *fagfellevurdert* og et tidsrom fra 2010 og fram til i dag. Noen artikler har årstall før denne perioden, da de er funnet fram til med spesifikke overskrifter og uten filter. Jeg har også benyttet filteret *artikler*.

I innlegget til Rebecca Smith, henvises det til en studie av effekten av oppvekt på barnehjem. Studie beskrives som et av de meste kjente på feltet. Henvisningen til studiet var årsaken til at jeg benyttet akkurat de søkeordene i databasen Oria, *Burcharest Early Intervention Study*. Med dette som søkeord fikk jeg 5686 treff. Det aktuelle studie var en av de første treffene. De fleste andre treffene, var artikler som var knyttet til eller hadde tatt utgangspunktet i studiet. Flere av disse er relevante for min masteroppgave da de tar for seg konsekvenser hos barn som har vokst opp ved institusjoner.

Jeg søkte med samme søkeord i databasen Google Scholar, da fikk jeg et større antall treff. *Det var en nyere artikkel som fanget oppmerksomheten min ved dette søket, med navnet «Alternative for abandoned children: insight from the Bucharest Early Intervention Projects».* Det var som nevnt flere artikler som med utgangspunkt i dette studie tok for seg ulike konsekvenser ved oppvekst på barnehjem. Et av områdene jeg er interessert i å undersøke i min oppgave er tilknytning hos barn som har vokst opp på barnehjem, og hvordan den påvirkes av frivillighetsturismen på barnehjemmene. I et forsøk på å gjøre antallet treff mindre, og samtidig finne noe som tok for seg nettopp dette, koblet jeg søkeordene sammen med *attachemnt* (tilknytning). Dette søket ble utført i databasen Google Scholar, og hele setningen var *Bucharest Early Intervention Projects Attachment*. Jeg fikk over 10000 treff på

dette søket, en av treffene var en artikkel som var rettet mot det jeg så etter: «*The effects of psychosocial deprivation on attachment: Lessons from the Bucharest early intervention project*».

Innlegget til Smith henviser også til et annet studie. Et studie som ledet til The Council of Europe, som konkluderte med at med tanke på risikoen for tilknytningsforstyrrelser, forsinket utvikling og utvikling av hjernen, burde ingen barn under tre år bli plassert i intensjonell omsorg uten en forelder eller en primær omsorgsperson. Et utdrag fra studie var limt inn i innlegget til Smith. Jeg googlet utdraget, og resultatet av søket var en artikkel med navnet: *Young Children in insitutional care at risk of harm*. Navnet på artikkelen ble søkeordet mitt i Oria. Søkeordene ga meg 19 treff, hvor flere var den artikkelen jeg så etter.

Det neste søkeordet jeg valgte var ord hentet i forskningsspørsmålet mitt. Jeg begynte med «volunteer tourism». Jeg fikk mange treff med dette som søkeord. Artikkene handlet i stor grad om frivillighetsturisme generelt, og tok for seg flere interessante elementer ved denne typen turisme. De var likevel ikke rettet direkte til barnehjem og industrien knyttet til det, og mitt forskningsspørsmål. For å presisere søket la jeg til «orphanages» i søkefeltet. Da fikk jeg et mindre antall treff, og de var mer relevante og presise for mitt utgangspunkt. Søkeordene ble da «volunteer tourism orphanages». Dette søket ble utført i google scholar først, og deretter i Oria. Artikkene som var mest interessante på dette feltet fant jeg i Oria. Jeg valgte to artikler, som begge er nyere artikler direkte rettet mot frivillighetsturisme ved barnehjem. Artikkene er skrevet i en retning hvor denne typen turisme fremstilles som en negativ industri som utnytter barn. Det er konsekvenser av industrien jeg er interessert i med forskningsspørsmålet mitt, og derfor er dette aktuelle artikler.

De to foregående søkene ga funn med barnets egne stemme i fokus. Erfaringer fra barnehjem med besøkende turister var hentet fra barnets egne opplevelser. Intervjuer hadde snakket direkte med barn, som fortalte med egne stemmer hva de hadde opplevd. Dette var et uventet funn. Barnets stemme er viktig, og det er barnet som kan fortelle oss hvordan denne formen for turisme påvirker dem og deres liv og helse. Jeg forsøkte derfor å søke etter flere artikler med dette fokuset med søkeordene: «voices from children in orphanages», i databasen Oria. Jeg fikk 5289 treff med disse søkeordene. Jeg forsøkte med flere varianter, men fant ikke fram til noen artikler som tok for seg barnets erfaringer innen denne type turisme, slik som de artikkene jeg allerede hadde funnet gjorde.

Med utgangspunkt i et gjentakende tema i de foregående funnene valgte jeg søkeordene «familybased care vs. Intuitional care». Dette valgte jeg å gjøre for å se om jeg kunne finne artikler som tok for seg dette alene, og var mer utfyllende enn det som var nevnt i tidligere funn. Søket ga et stort antall treff i databasen Oria. Artiklene tok for seg det aktuelle tema, men var rettet mer mot fosterhjemsordninger enn barnehjem og andre institusjoner. Det blir ikke relevant for mitt prosjekt, da barnehjem er den omsorgsbasen og formen jeg er interessert i med min problemstilling.

De tre neste søkene ble utført med søkeord som er hentet fra og inspirert av Lumos sine nettsider, og deres tanker og visjoner rundt frivillighet ved barnehjem. Disse ble brukt både for å finne relevante artikler, men også for å se om jeg kunne finne noe direkte knyttet til organisasjonen. Søkeordene jeg benyttet var: *Children in orphanages have families*. Dette søket ble gjennomført i databasen Google Scholar. Hensikten med søket var å finne artikler eller studier som kunne bekrefte de påstandene Lumos baserer sitt arbeid på.

Videre søkte jeg etter artikler og studier knyttet til å vokse opp på barnehjem generelt. Jeg benyttet disse ordene i søkefeltet: Orphanage harms their health and develepopment. Ordene ble brukt både sammen, og hver for seg. Hensikten var å finne noe som kunne fortelle om hvordan eller hvorfor barnehjem og institusjoner er skadelig for barn og unge, uavhengig av frivillige som besøker de eventuelle barnehjemmene. Dette gjorde jeg fordi jeg følte det manglet ved de tidligere funnene. De tidligere funnene fokuserer på de frivillige som risiko, ikke så mye på andre risikoer ved å vokse opp i institusjoner, som er realiteten for mange av disse barna. Med den type turisme som jeg beskriver i mitt prosjekt er det en risiko i seg selv, å måtte vokse opp på barnehjem. Det er en risiko for de barna som allerede bor ved barnehjem, og en risiko for andre barn fordi det legger grunnlag for en industri som er avhengig av at det bor barn ved barnehjemmene, som turistene ønsker å besøke. Med de nevnte søkeordene fikk jeg en del treff, og flere artikler er aktuelle for en vinkling som viser generelle risikoer ved oppvekst på barnehjem.

I et forsøk på å finne andre artikler enn de som dukket opp med de tidligere søkeordene, benyttet jeg søkeordene: short term volunteerism, i databasen Google Scholar. Jeg fikk over 20 000 treff med short term volunteerism, og valgte å gjøre søket smalere ved å justere tidsperioden. Den siste artikkelen på emnet/tema/feltet, var en artikkel fra i år og denne valgte jeg å ta med, da den er veldig aktuell og direkte til det jeg ønsker å undersøke.

Jeg avslutter denne delen med å to rapporter jeg fant gjennom kilder i tidligere funn. I artikkelen "*Hug-an-orphan vacation*»: "*love*" and emotion in orphanage" blir det henvist til et studie gjennomført av UNICEF *With the best intentions. . . a study of attitudes towards residential care in Cambodia*. Jeg gjorde et forsøk på å finne artikkelen i de anviste databasene, Google Scholar og Oria, men den eneste kilden jeg fant som ga meg adgang til rapporten var nettsidene til britiske redd barna, Save the Children UK. Jeg har likevel valgt å ta med denne rapporten da den er svært relevant da jeg skal besvare min problemstilling.

I artikkelen "*We have to make the tourists happy; orphanage tourism in Siem Reap, Cambodia through the children`s own voices*" blir det også henvist til en rapport av UNICEF. Denne gangen er referansen en rapport med samme mål og bakgrunn, som den nevnt over, men den er skrevet UNICEF selv noen år senere. Jeg kunne ikke finne artiklene gjennom Google Scholar eller Oria, men velger likevel å ha med denne også da den i likhet med den over er svært relevant i besvarelsen av mitt forskningsspørsmål. Funnene som blir presentert i begge de overnevnte rapportene kan bidra til å belyse mine tidligere funn og resultater, da jeg drøfter de opp mot relevant teori for å besvare min problemstilling.

3.4 Validitet, reliabilitet og troverdighet

Silverman argumenterer for å vurdere forskningskvalitet på grunnlag av troverdighet. Han hevder at validitet og reliabilitet er sentrale begrep i vurderingen av et prosjekt (Thagaard, 2013, s. 193).

3.4.1 Validitet

Validitet handler om gyldigheten av de resultatene forskningsprosjektet fører til (Thagaard, 2013, s. 194). Forsker er hovedinstrumentet, og validitet handler derfor om forventinger og forutinntatte oppfatninger som kan forstyrre og ha betydning for og redusere validiteten av data (Befring, 2016, s. 54). Dette handler om meg som forsker i prosjektet, og bevisstheten knyttet til egen forforståelse er relevant. Slik Befring beskriver det handler det om, om dataen gir et reelt uttrykk for det tema og forskningsspørsmålet en ønsker å måle, eller om data forurenses av andre faktorer (Befring, 2016, s. 51).

For at min masteroppgave skal gi resultater med gyldighet er bevisstheten til forforståelsen, og forventninger til funnene mine, avgjørende for å at den ikke skal hindre meg i å se det faktiske bilde. Min forforståelse har sammenheng med det jeg forteller innledningsvis om personlig erfaring knyttet til tema. Denne erfaringen kan være en faktor som påvirker min oppfatning av funnene. Hvis jeg på forhånd har en bestemmelse av hvilke resultater jeg finner, kan det hindre meg som forsker i å se de faktiske resultatene. Dette betyr at jeg må ha en bevissthet til egen oppfatning når jeg gjennomgår funn.

3.4.2 Reliabilitet

Reliabilitet er om forskningens pålitelighet knyttes til at forskeren gjør rede for hvordan data er utviklet. Dette handler blant annet om forsker skiller mellom funn og egne vurderinger av denne informasjonen (Thagaard, 2013, s. 194). Dette handler om hvordan jeg velger å fremstille funnene mine. Jeg må sørge for å fremstille funnene på en slik måte at det er tydelig hva som er funn, og hva som er mine vurderinger. Presentasjonen av funnene og hvordan jeg har gått fram for å finne dem må være presis. Jeg har valgt å vise framgangsmåten min med en tabell som viser søkeord, antall treff og valg av artikler. Jeg har også beskrevet framgangsmåten med en oppsummering av tankene bak det som er vist i tabellen.

Reliabiliteten til masteroppgaven vil styrkes ved en troverdig og gjennomslutlig forskningsmetodisk dokumentasjon. Det er et grunnleggende krav i kvalitativ forskning at prosessen gjennomføres på en reliabel måte forutsetter nøyaktig beskrivelse av framgangsmåte gjennom hele forskningsprosjektet (Befring, 2016, s. 56). Dette sørger jeg for da jeg har beskrevet hvert steg jeg har tatt for meg i prosessen gjennom hele oppgaven.

Redegjørelse for relasjon til deltakeren og hvilken betydning erfaring i felten har for de dataene forsker får er også aktuelt (Thagaard, 2013, s. 194). Min personlige erfaring innenfor feltet blir relevant her. Jeg har erfaring fra et kort opphold på et barnehjem, som har preget min forforståelse og dette har påvirket blant annet flere av søkeordene i litteratursøket.

3.4.3 Troverdighet

Corbin og Strauss fremhever begge troverdighet fordi de mener at dette begrepet fanger opp både deltakerens, forskerens og leserens erfaringer med det som studeres (Thagaard, 2013, s. 193).

Dette er en oppgave som er basert på andres studier. Hvis jeg skal drøfte troverdigheten til denne oppgaven er det relevant å ta for seg om metoden for oppgaven påvirker troverdigheten til resultatene. Metoden baserer seg på subjektivt skjønn både ved utvalg og vurdering av tilgjengelig forskning (Befring, 2016, s. 86). Min oppfatning er subjektiv, og mine valg kan slik jeg nevner over være preget av mine personlige erfaringer. Dette kan også gjelde for forfatter av de studiene jeg velger. Resultater som blir presentert i studiene, kan være preget av forfatterens egne erfaringer, meninger og oppfatninger.

Jeg har valgt å bruke sekundær data i denne oppgaven, sekundærdata har ikke som praktisk formål å være forskningsdata (Befring, 2016, ss. 44-45). Slik jeg beskriver over må jeg være klar over hvordan data er samlet inn, i forhold til troverdigheten og feilkilder ved aktuelle studier, når jeg velger å benytte det som forskningsdata (Befring, 2016, ss. 44-45).

Da jeg har valgt å bruke publiserte studier som hovedmateriale i denne masteroppgaven, må jeg ta hensyn til hvilke metoder som er benyttet i de valgte studiene. For eksempel om studie har for få informanter, eller om studie er gjennomført for en organisasjon og om det påvirker resultatene i en viss retning for et ønsket resultat.

3.5 Etske overveielser

Her presenterer jeg etske overveielser i forhold til min oppgave, og det datamaterialet jeg skal bruke for å besvare problemstillingen min.

Med bakgrunn i at dette er en masteroppgave basert på andres studier, kan jeg ikke kontrollere de etske aspektene og forholdene knyttet til hvordan de ulike studiene er gjennomført. I forhold til metode, intervjusituasjoner og andre sider rundt intervjuene.

Dette er en oppgave med barn i sentrum, og i noe av det valgte datamaterialet er barnet selv intervjuobjekt. Når barn er deltakere i prosjektet blir utføringen og rammene rundt annerledes, enn når voksne er objekt. Voksne har en annen mulighet til å forsvare seg enn det et barn har, i en intervjuobjekt – intervjuer situasjon. I de artiklene hvor forfatter har snakket direkte med barn, er metodene som er beskrevet valgt med hensyn til barnet.

Dette er barn som er vandt med å møte og forholde seg til nye mennesker, gjennom frivillige som besøker barnehjemmet, og de får raskt tillitt til nye voksne. For intervjuene kan dette være en fordel, da barna raskt føler seg trygge nok til å prate fritt. Det kan samtidig by på etske dilemmaer, er det riktig å utnytte denne sårbarheten for å innhente informasjon? Artikler som ikke hadde snakket med barn direkte argumentert for det, med at det etter vurderinger, ikke lot seg gjøre med bakgrunn i det etske.

Jeg som forfatter av denne masteroppgaven bør overveie om det er tatt hensyn til barnet i datamaterialet som jeg velger. Barnets rett til privatliv, og barnets rett til å uttale seg er to aspekt jeg burde forholde meg til. Metodene i de ulike studiene er relevante, da de kan gi et innblikk i om dette er tatt hensyn til i gjennomføring av studiene.

3.6 Resultatet av litteratursøket

Her presenterer jeg en oversikt av de inkluderte artiklene basert på litteraturgjennomgangen. Jeg har valgt å presentere dem i en tabell. Tabellen gir en oversikt over de enkelte artiklene, forfatter(e), tidsskrift, år for publisering, mål med studie, metode, bakgrunn og konklusjon.

I neste kapittel vil jeg redegjøre for og utdype artiklene i lys av oppgavens problemstilling.

Tittel	Forfatter	Utgitt	År	Mål	Sted	Metode	Bakgrunn	Konklusjon
<i>“Young Children in institutional care at risk of harm”</i>	Rebecca Johnson, Kevin Browne & Chatherine H. Giachritsis	Trauma, Violence & Abuse 7 (1)	2006	Vurdere innflytelsen tidlig institusjonell omsorg har for barnets utvikling og tilknytning.	32 land i Europa	Analytical epidemiological study design.	Det høye antallet barn i institusjoner, med fokus på de minste barna og hvordan små barn som blir plassert i institusjonell omsorg er utsatt for risiko for skade.	Små barn plassert i institusjonell omsorg er i fare for skade hva gjelder tilknytningsforstyrrelser og utviklingsforsinkelser.
<i>“We have to make the tourists happy; orphanage tourism in Siem Reap, Cambodia through the children’s own voices”</i>	Amanda Miller & Harriot Beazley	Children’s Geographies	2021	Forstå følelsene og erfaringene av en gruppe barn som bor på et underholdningsbasert - barnehjem, og rettighetene til barna som bor der.	Siem Reap, Kambodsja	Rights-based research	Økende internasjonalt press, pga. brudd med barns rettigheter, og mål om å plassere barn i familiebasert omsorg.	Forståelse av barnets liv, og i hvilken grad barnehjemmet sørget for deres rettigheter og utvikling.
<i>“Hug-an-orphan vacation»: “love” and emotion in orphanage</i>	Tess Guiney	The Geographical Journal Vol. 184, Issue 2	2017	Undersøke hvordan barna blir benyttet for å spille på følelsene hos frivillige, og hvordan det påvirker deres utvikling.	Kambodsja	Semistrukturert intervju som første informasjonskilde, med observasjon som andre kilde.	Studie av Unicef om det økende antallet barnehjem og barnehjemsbarn i landet.	Det er forventet at barna spiller på følelser, som stakkarslig, men glade overfor de frivillige. Institusjonell omsorg gir signifikante emosjonell skader.
<i>“Alternatives for abandoned children: insights form the Bucharest Early Intervention Project”</i>	Charles H. Zaenah, Kathryn L. Humphreys, Nathan A. Fox & Charles A. Nelson	Current Opinion in Psychology	2017	Undersøke om familiebasert omsorg er mer fordelaktig for barnets utvikling enn institusjonell omsorg.	Romania	Observasjoner.	En større undersøkelse av fosterhjemstjenesten som et alternativ til institusjon for foreldreløse barn.	Barn i familier utvikler seg mer gunstig enn barn i institusjon, og fosterhjem gir mer utviklingsmessig fordeler enn institusjon.
<i>“The best intentions: An examination of</i>	Amanda R. Hiles Howard,	Journal of human behavior	2022	Å gi data om den gjeldende praksisen	Haiti, Guatemala, Mexico i	Concurrent, equal-status design,	Spørsmål om hvilke krav og aktiviteter	Med nøye utvalgte frivillige, krav om opplæring,

<i>current practices in short-term international service trips intended to benefit vulnerable children and youth</i>	Megan Roberts, Jacqueline N. Gustafson og Nicole Gilbertson Wilke	in the social environment VOL. 32, NO. 2		som gjelder for kortvarige internasjonale service reiser, hvor deltakerne skal arbeide med sårbare barn og unge.	tillegg til flere latin-amerikanske land.	kvantitativ og kvalitativ data analysert i Chi-Square og ANOVA	de frivillige må engasjeres i før den eventuelle turen.	oppfølging før og under reisen, beskyttelse av barna og anerkjennelse av andre modeller for kortvarige frivillige reiser som kan hjelpe barna, kan risikoene ved slike reiser synke og fordelene øke.
<i>“Causal effects of the early caregiving environment on development of stress response systems in children”</i>	Katie A. McLaughlin, Margaret A. Sheridan, Florin Tibu, Nathan A. Fox, Charles H. Zeanah og Charles A. Nelson III	PNAS VOL. 112, NO. 18	2015	Undersøke om plassering i et familieomsorgsmiljø endrer utviklingen av det autonome nervesystem hos barn i institusjonsomsorg.	Romania	Observasjoner.	Resultater fra the Bucharest Early Intervention Project	Det er en link mellom tidlig omsorgsmiljø og stressresponssystemets reaksjoner hos mennesket.
<i>“With the Best Intentions... A study of attitudes towards residential care in Cambodia”</i>	Save the Children, i samarbeid med UNICEF og Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation	Child Rights Resource Centre	2011		Kambodja	Intervju med aktuelle personer knyttet til barnehjemmene.	Økende antall barn i institusjon, med foreldre som lever.	
<i>“Mapping of the residential care facilities and 24 provinces of the kingdom of Cambodia”</i>	UNICEF, i samarbeid med Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation (MoSVY)	UNICEF	2017	Identifisere institusjonelle omsorgsfasiliteter, og samle inn informasjon om hvordan type institusjon og antall barn.	Kambodja	Intervju av direktører eller andre personer med ansvar for de ulike institusjonene, med spørreskjema gjennomført på forhånd.	Ønske om at institusjonell omsorg som en kortvarig løsning og siste utvei.	Funnene viste at MoSVY må utvide arbeidet for å redusere antallet intensjonell omsorg i landet.

4.0 Resultater

4.1 Introduksjon

I dette kapitlet presenterer jeg resultatene av funnene basert på litteraturgjennomgangen. Jeg har undersøkt hvorvidt og eventuelt hvordan frivillig arbeid på barnehjem i lavinntektsland kan utgjøre en risiko for barna som bor på barnehjemmene, og hvordan det kan påvirke deres helse og utvikling. Oppvekst på barnehjem kan ha negative konsekvenser for et barn, og frivilligturisme kan være bidra til ytterlige konsekvenser.

Jeg har organisert resultatene ut fra følgende temaer: Industrien med undertemaene motivasjonen bak reisen, fattigdom og barnets egen oppfatning. Barnets rettigheter som blir trukket fram i flere studier. Det blir beskrevet flere bekymringer knyttet til oppvekst ved barnehjem, og jeg har presentert dem med under tema, generelle bekymringer og vanskjøtsel, utvikling og helse før temaene seksuelle overgrep og tilknytningskvalitet.

The Bucharest Early Intervention Project skildrer institusjonellomsorg vs. familiebasert omsorg som er relevant for å vise hvordan barnet generelt vil ha flere fordeler ved å vokse opp i en familie fremfor på et barnehjem, og dette presenterer jeg som eget tema.

4.2 Industrien

I artikkelen «*Hug-an-orphan vacation*»: “*love*” and emotion in orphanage» (Guiney, 2017) blir reiser som involverer interaksjon med sårbare barn, omtalt som en av de mest populære formene for frivillighets turisme. Artikkelen benytter begrepet barnehjemsturisme.

Barnehjemsturisme beskriver hvordan denne formen for reisevirksomhet er en industri som lener seg på frivillige, og et skapt bilde av at enhver ansvarlig borger «må» være frivillige.

En av de frivillige som deltok i studie, denne artikkelen henviser til, beskrev det slik:

«I felt like I should have. I felt it would be a bit selfish of me just be going to countries as a tourist, so I wanted to give something back as well, basically”. (Guiney, 2017, s. 129)

Guiney (2017) tar for seg en studie Unicef gjennomførte i Kambodsja, om det økende antallet barnehjem og barnehjemsbarn i det aktuelle landet. Metoden som er benyttet er semistrukturert intervju som første informasjonskilde, med observasjon som andre kilde. 53

barnehjem er representert, med deltakere som jobbet med og på barnehjemmene, og personer som var internasjonale frivillige turister.

Guiney (2017) trekker fram hvordan denne industrien spiller på følelsene til de som velger å bidra. Industrien er avhengig av at de frivillige, og andre som bidrar økonomisk, til de aktuelle barnehjemmene, er følelsesmessige engasjert og drevet. David fra en organisasjon som arbeider for forsvarlig turisme i Siem Reap, en av de største turistbyene i Kambodsja sier:

«You generally get unskilled people who are emotionally driven to want to make a difference and who are led to believe ... by the industry and volunteering, and by the organizations themselves, that they really can make some sort of a positive differences.» (Guiney, 2017, s. 128)

Guiney (2017) skriver videre at Kambodsjas barnehjem er avhengig av støtte fra andre land, og en undersøkelse utført av Unicef i 2011 påstår at alle barnehjemmene, i Kambodsja, er avhengig av denne støtten, også de 21 statlige barnehjemmene i landet. Navnet på artikkelen henvender seg til hvordan den direkte kontakten med barna har skapt en *«klem-et-foreldreløstbarn-ferie»*, hvor intimiteten er essensen.

Artikkelen *«We have to make the tourist happy”: orphanage tourism in Siem Reap, Cambodia, through the children’s own voices* (Miller & Beazley, 2021) er også basert på undersøkelser i Kambodsja, i den samme turistbyen som artikkelen over. Det aktuelle barnehjemmet er et underholdningsbasert barnehjem, og forfatterne ønsker å forstå følelsene og de levde erfaringene til barna på barnehjemmet, det er barna selv som forteller om sine opplevelser og erfaringer med frivillige som kommer og er på barnehjemmet i en kort periode før de reiser igjen. Intervjuene ble gjennomført med metoder som er hensiktsmessige når barn er intervjuobjektet, eksempler på metodene som ble benyttet er fokusgruppe, tegning og rollespill.

Miller & Beazley (2021) trekker i likhet med Guiney (2017) fram hvordan dette er en industri som spiller på følelser hos de frivillige, som velger å delta og bidra økonomisk. Miller & Beazley (2021) skriver at det i 2018 var det 2,5 millioner internasjonale turister som besøkte byen Seim Reap. Byen blir av artiklene omtalt som en turistby. På sin reise blir turistene i byen spurt om å donere penger for å besøke «de fattige» barna som bor på barnehjem. Artikkelen peker på at uttrykket «fattige barn» blir benyttet av industrien. Det aktuelle barnehjemmet i denne studien er plassert like i nærheten av turistbyen, og da undersøkelsen ble gjennomført i 2014 reklamerte barnehjemmet på engelsk: «Charithy show, music and songs by vulnerable children». Etter forestillingene ble barna oppmuntret til å klemme og sette seg på fanget til turistene. Darany (gutt 9år) forklarte hvordan han opplevde interaksjonen med de frivillige etter forestillinger:

“Sometimes they want to cuddle me and I do not like that, but I know we have to make tourist happy” (Miller & Beazley, 2021, s. 57).

«*With the Best Intentions... A study of attitudes towards residential care in Cambodia*» blir en omfattende studie av institusjonell omsorg i Kambodsja, gjennomført i et samarbeid mellom Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation og Unicef (Save the children, 2011) skriver at som et resultat av at barnehjemmene er avhengig av det forfatteren beskriver som over sjøen donorer, er mange av barnehjemmene etablert med tilgang til turisme. Roberts, Gustafson, & Wilke (2022) skriver også at et flertall av deltakerne på disse reisene også deltok på andre aktiviteter som var typiske for turister i det aktuelle landet. Rapporten til britiske redd barna (2011) beskriver et eksempel hvor tuk-tuks kjører markedsførte turer til barnehjem. Reklame som promoterer turer til barnehjem kan sees på kafeer og hoteller, blant annet i turistbyen Siem Reap.

4.2.1 Motivasjonen bak reisen

Videre blir antagelsene om hvordan industrien spiller på følelsene til de frivillige bekreftet i en annen studie gjennom artikkelen «*The best intentions: An examination of current practices in short-term international service trips intended to benefit vulnerable children and youth*» (Howard, Hilles, Roberts, Gustafson, & Wilke, 2022). Artikkelen er amerikansk basert, og skriver at mer enn en million mennesker fra USA reiser på kortvarige internasjonale reiser som frivillig med intensjonen om å gjøre en positiv forskjell. Målet med artikkelen var å se på den gjeldende praksisen som gjelder for kortvarige internasjonale service reiser, hvor deltakerne skal arbeide med sårbare barn og unge. Metoden var spørreundersøkelse, hvor over 300 deltaker svarte på spørsmål knyttet til sine erfaringer med frivillig reiser som innebar interaksjon med sårbare barn ved ulike institusjoner for barn, blant annet barnehjem. Howard, Roberts, Gustafson & Wilke (2022) har valgt å legge vekt på motivasjonen bak en slik type reise.

Roberts, Gustafson & Wilke (2022) skriver at denne type reise ofte er organisert gjennom reisebyråer, frivillige organisasjoner, kirker eller skoler. I de fleste tilfellene er motivasjonen til selskapene direkte knyttet et rammeverk av «public good». Det underliggende målet er å gi, noe som er verdig og til og med nobelt, til tross for utfordringene.

Undersøkelsen som den aktuelle artikkelen henviser til viser at motivasjonen for å delta på reisene var tro eller spirituelle årsaker, sosial forpliktelse for eksempel venner som skulle på samme reise, ønske om å bidra og gi, oppleve nytt sted og kultur.

Guiney (2017) bekrefter motivasjonen da hun skriver at populariteten til denne type frivillig arbeid lener seg på direkte interaksjon mellom frivillige og barna, nettsidene som promoterer reisene er fylt med bilder som illustrerer nære bånd. Hun skriver at som et resultat er barnet hovedfokuset i barnehjemsturismen, og henviser til dette som en motiverende faktor.

Rapporten til britiske redd barna (2011) blir det også påpekt at det i mange tilfeller er barna selv som er involvert i reklame, til deres egen omsorg og støtte. Nesten alle institusjonene rapporten (Save the children, 2011) hadde vært i kontakt med, benyttet bilder av barna til å promotere seg.

Turistene spiller en stor rolle i opprettholdelse av barnehjemmene. Ved spørsmål om hva de mener er best for barn uten foreldre, svarer de at det er best om de for bo og vokse opp med slektninger framfor å bo på et barnehjem (Save the children, 2011).

4.2.2 Fattigdom

Rapporten (Save the children, 2011) skriver videre at et flertall av turistene ikke var klar over, at mange av barna ved barnehjemmene ikke var foreldreløse.

Miller & Beazley (2021) beskriver hvordan barnehjemmet anses som et hjem for fattige barn, ikke for foreldreløse barn. Barnehjemsbarn eller «foreldreløse» er et sosialt konstruert begrep som blir brukt om barn med foreldre som ikke har råd til å ha dem hjemme og som velger å sende dem til et barnehjem.

Tola, jente 12 år, forklarte at familien hørte om muligheten ved dette barnehjemmet, og bestemte at hun skulle reise dit. Hun uttrykte at hun gledet seg:

“I was excited and wanted to come to the orphanage, go to school and learn traditional dancing” (Miller & Beazley, 2021, s. 54)

Elleve år gamle Mach ble spurt hvordan hun endte opp ved barnehjemmet:

“A man came to my village offering my parents the opportunity for their children to go and live in an orphanage to obtain an education” (Miller & Beazley, 2021, s. 54)

Et annet barn fortalte at hun gledet seg og hadde selv lyst til å flytte til barnehjemmet, for der fikk hun gå på skole, og hvis hun bodde hjemme måtte hun jobbe. I artikkelen vises det til at Kambodsja er det andre fattigste landet i Sør-Øst-Asia. Omtrent halvparten av befolkningen opplever fattigdom, og underernæring er årsaken til 45% av barnedødeligheten i landet. Fattige kambodsjanske familier sender ofte barna sine for å bo på barnehjem med tro om at det er eneste mulighet for skolegang, nok mat og helsehjelp. Det er også en løsning for foreldre som arbeider i andre land (Miller & Beazley, 2021).

Rapporten (Save the children, 2011) viser til en studie av Tolfree`s for redd barna (save the children), som fant at den vanligste årsaken til at foreldre plasserer barna sine ved barnehjem er fattigdom. Foreldrene tror at omsorgen ved barnehjemmet vil yte barnet bedre enn den omsorgen de kan gi selv, i tillegg til bedre og nok mat og næring.

Fattigdom er en veldig stor årsak til at barn bor ved barnehjem i Kambodsja, det samme gjelder også for Brasil og Sri Lanka hvor studier viste at 50% av barna kom til barnehjem som konsekvens av fattigdom (Save the children, 2011).

4.2.3 Barnets egen oppfatning

De fleste barna ved det underholdningsdrevne barnehjemmet som Miller og & Beazley (2021) har gjort sine undersøkelser ved, forteller at de liker å lære og framføre den tradisjonelle Apsara dansen og musikken. Jentene likte spesielt godt de tradisjonelle antrekkene og dansen, mens de fleste guttene utrykte en større interesse og glede i de musikalske instrumentene. En av jentene utrykte hvor godt hun likte det slik:

“I like to wear the beautiful clothes and do the Cambodian dancing” (Miller & Beazley, 2021, s. 55).

Alle barna hadde opplevd sult hjemme i landsbyene sine, og en utelukkende positiv kommentar hos barna var gleden i de regelmessige måltidene de fikk ved barnehjemmet. Det var også en stolthet i å delta på skolen. Mange av barna trivdes med å bo på barnehjemmet, og understreket de positive fordelene.

“I am very lucky to live here in this happy place. I go to school and I am not hungry or sick anymore” (Miller & Beazley, 2021, s. 55)

4.3 Barnets rettigheter (Barnekonvensjonen)

Miller & Beazley (2021) skriver at barnehjemmet, det underholdningsbaserte barnehjemmet i Siem Reap, Kambodsja, sørget for at barna fikk en mulighet til å oppfylle noen av deres rettigheter, som er beskrevet i Barnekonvensjonen. Artikkel 6, rett til liv og utvikling, artikkel 24 helse og artikkel 28 utdanning er de tre punktene som blir trukket fram at dette barnehjemmet dekker for barna.

I den samme artikkelen skriver Miller & Beazley (2021) om hvordan barna etter en forestilling ønsker å legge seg, men blir fulgt av frivillige eller besøkende tilbake til rommene sine. En av guttene ved barnehjemmet uttalte:

“After the performance I am tired and want to go to bed, but often the tourists come into to our room and we have to talk to them.” (Miller & Beazley, 2021, s. 54).

Miller & Beazley (2021) skriver videre hvordan denne manglende respekten for individet, er en inntrenging i barnets privatliv. Det øker barnets sårbarhet, og mulighet til å utrykke og forsvare deres rettigheter. Barnets rett på privatliv er skrevet i barnekonvensjonen art. 16.

Rapporten til britiske redd barna (2011) skriver at bruken av bilder med sårbare barn er uheldig på flere områder, blant annet fordi barn av institusjonell omsorg ofte lider av sosialt stigma, som da kan skade deres privatliv og identitet.

4.4 Generelle bekymringer ved oppveksten på et barnehjem

Howard, Roberts, Hilles, Gustafson & Wilke (2022) skriver at erfaringer med frivillige i korte perioder kan ha en unødvendig negativ effekt på barna som bor på barnehjem.

Hovedbekymringene deres knyttet til frivillige ved barnehjem er redusert sikkerhet for barna og økt risiko for mishandling, brudd på barns rettigheter og forsinket utvikling, inkludert forstyrret tilknytning.

Guiney (2017) bekrefter bekymringene Howard, Roberts, Hilles, Gustafson & Wilke (2022) har, og skriver at bekymringer knyttet til barnets utvikling er et problem ved institusjonell omsorg som har vært et tema lenge, og barnehjemsturismen kan ha en ekstra innvirkning på barnets utvikling. Problemer med korrupsjon, pedofili, tilknytningsforstyrrelser og andre utviklingsproblemer er blant risikoen barna møter i hverdagen ved barnehjemmene. Risikoen er relatert til frivillige som er der en kort stund, men også til oppvekst ved barnehjem generelt.

Artikkelen «*Young children in institutional care at risk of harm*» (Johnson, Browne, & Hamilton-Giachritsis, 2006) er basert på det høye antallet barn i institusjoner, undersøkelsene er gjennomført i 32 land i Europa og vurderer innflytelsen tidlig institusjonell omsorg har for barnets utvikling og tilknytning. Johnson, Browne & Hamilton-Giachritsis (2006) skriver at barnehjem for mange barn er eneste mulighet for omsorg, og at barn som ikke bor på institusjon, og er uten noen form for anstendig støtte kan være mer skadelig enn institusjonell omsorg i seg selv. Men at barn i institusjonell omsorg, ved barnehjem, ikke er immune for vanskjøtsel, mishandling eller andre former for omsorgssvikt fra de ansatte.

I rapporten til britiske redd barna (Save the children, 2011) blir det skrevet at frivillige som regel har få eller ingen kunnskaper til å jobbe i institusjoner for barn. Nettsidene til organisasjonene som sender frivillige til institusjonene vektlegger at du ikke trenger å ha erfaringer eller spesielle kvalifikasjoner.

I undersøkelsen som er gjennomført i artikkelen «*The best intentions: An examination...*» (2022) skrev Howard, Roberts, Hilles, Gustafson & Wilke (2022), at noen av deltakerne mottok en form for opplæring i forkant av sin reise, men at opplæringen var rettet mot sikkerhet og landets kultur, ikke arbeid med barn eller kunnskap om barns utvikling og

traumer. De fleste rapporterte at de gjennomgikk en bakgrunnsjekk i tillegg til å måtte levere referanser og stille opp i intervju, men det var flere som ikke hadde noen forberedelser. Barna som de frivillige hadde hatt interaksjon med var under 18 år, og nesten alle de frivillige hadde opplevd å være alene med barna uten tilsyn.

Rapporten (Save the children, 2011) gjentar dette da hen henviser til blogger, hvor frivillige beskriver at de blir gitt stor tilgang til barna, og eksemplifiserer med å kle på dem etter bad, gi dem mat og klemmer. Den frie tilgangen de frivillige har til barna er en signifikant risiko for barnets beskyttelse.

De (Save the children, 2011) skriver videre at barn i institusjoner er mer utsatt for mishandling. Rapporten (Save the children, 2011) skriver videre at innflytelsen av institusjonell omsorg har blitt undersøkt, i mer enn 60 år og på tvers av alle kontinent. Hovedfunnene er at institusjonalisering hindrer optimal utvikling hos barn.

Rapporten (Save the children, 2011) viser til materielle mangler ved barnehjem. Barn i institusjonell omsorg beskriver at fasilitetene ikke er optimale. Flere av barna fortalte at de ikke hadde nok senger, andre sa det ikke var nok mat og at de skulle ønske de hadde moderne klær.

4.4.1 Vanskjøtsel og barnets utvikling

I rapporten jeg nevner over (Save the children, 2011) er det rapportert om at mange barnehjem aksepterer frivillige eller besøkende i så kort tid som en time, mens andre rapporterer at de har vært ved barnehjemmet i mer enn tre måneder. Konstant endring i omsorgsgivere kan ha effekt på barnets utvikling.

Johnson, Browne & Hmailton-Giachritsis (2006) beskriver hvordan tidlige erfaringer i løpet av oppveksten bestemmer hvilke nevrologiske stier som vil bli permanente og hvilke som blir eliminert. Videre forklarer artikkelen at hvis denne prosessen skal resultere i normal hjerneutvikling må spedbarnet ha et responsivt miljø, hvor primær omsorgsperson er spesielt viktig. Den mest sensitive perioden for utvikling av hjernen er i de tre første årene i barnets liv.

Artikkelen (Johnson, Browne, & Hamilton-Giachritsis, 2006) henviser til Giese og Dawes (1999) som skriver at den manglende interaksjonen mellom barna og de ansatte primært kan forårsake språk forsinkelser hos noen barn som har vokst opp på institusjon. Tizard, Cooperman, Joseph og Tizard (1972) rapporterte at grad av utvikling var relatert til ansatte-barn interaksjonen.

Et barn som vokser opp i institusjon blir ofte fratatt den støttende, intensive, en-til-en relasjonen med en primær omsorgsperson, som er essensielt for optimal utvikling. Uten denne en-til-en relasjonen har ikke barnet en veileder i utviklingen. Johnson, Browne & Hmailton-Giachritsis (2006) henviser til Schore som påstår at vanskjøtsel fører til mangler, som vil resultere i nevrologiske og atferdsmessige defekter. Vanskjøtsel og mishandling i de første leveårene har potensiale til å påvirke senere hjerne funksjon.

Johnson, Browne & Hmailton-Giachritsis (2006) skriver at vanskjøtsel kan anses å være typisk ved institusjonell omsorg. Rutinene på et barnehjem gir lite rom til interaksjon mellom de ansatte og barna, og den type omsorg som et barn mottar på barnehjem, fremmer ikke optimal utvikling for språk, hjerne og sosiale ferdigheter.

4.4.2 Helse

Rapporten (Save the children, 2011) skriver at barn i institusjonell omsorg er mer utsatt for å få eller bære sykdommer. De henviser til 1994 American Academy of Paediatrics RedBook, som konkluderer med at barn som mottar omsorg i grupper med andre barn har en høyere risiko for infeksjon og sykdom.

I samme rapport (Save the children, 2011) henviser de til Frank et al. (1996) som diskuterer at institusjonell omsorg kan ha en negativ effekt på barnets ernæring. Før de henviser videre til et studie av institusjonell omsorg i sentral og øst Europa. Resultater av studiet viste flere tilfeller hvor barna var underernært, og ikke hadde tilgang til riktige medisiner.

4.5 Seksuelle overgrep

Guiney (2017) skriver at problemer med korrupsjon, pedofili, tilknytningsforstyrrelser og andre utviklingsproblemer er blant risikoen barna møter i hverdagen ved barnehjennene. Risikoen er relatert til frivillige som er der en kort stund, men også til oppvekst ved barnehjem generelt.

Johnson, Browne & Hamilton-Giachritsis (2006) påpeker at det for mange barn er eneste mulighet for omsorg, og ikke institusjonelle barn uten anstendig støtte kan være mer skadelig enn institusjonell omsorg i seg selv. Men at barn i institusjonell omsorg ikke er immune for vanskjøtsel, mishandling eller andre former for omsorgssvikt fra de ansatte. Faktisk så er psykiske og seksuelle overgrep blitt rapportert som eksisterende ved institusjoner i hele verden. Mange av disse barna vil være emosjonelt sårbare og deres sterke ønske om oppmerksomhet, og lite forsiktighet i søket etter den fra fremmede gjør dem veldig utsatt for seksuelle overgrep.

Guiney (2017) siterer Julia i *Friends International*, som forteller at selv om barna virker glade og blide, er realiteten at over-vennlighet overfor fremmede er et symptom på å være forlatt, og «... of course they are desperate for love and affection and they will jump at just anybody.» (Guiney, 2017, s. 133).

Videre forteller hun at hvem som helst kan være pedofile på gata. Hvorfor vil barna gå til en pedofil, hvorfor vil de bli med en vilt fremmed? Fordi de er desorienterte, og vil bli med hvem som helst som gir de noe som helst form for oppmerksomhet.

Guiney (2017) fortsetter med å skrive at Kambodsja har en historie med pedofile, spesielt assosiert med barnesex turisme. Flere pedofile har begynt å identifisere barnehjem som en vei for å få tilgang til barn. En av informantene til artikkelen forteller at en vestlig mann kontaktet han å spurte om han kunne ha sex med barna, ved senteret han driver. Det har vært flere avisartikler som kobler barnehjemsturisme til pedofili, hvor en av dem skrev:

“Voluntourism and orphanages are another risk area, as they give pedophiles a seemingly innocuous route to their victims instead of approaching them on the street” (Guiney, 2017, s. 134)

4.6 Tilknytningskvalitet

Johnson, Browne & Hmailto-Giachritsis (2006) skriver at vennlighet ovenfor fremmede som er observert ved disse barna ikke matcher / stemmer med en trygg tilknytningsstil. Mangel på varme og nærhet, og en konsekvent relasjon kan produsere barn som er desperate etter voksen oppmerksomhet og affeksjon. Artikkelen henviser til Tizard og Rees (1975) som undersøkte et utvalg barn i Storbritania som hadde bodd de tidlige årene på barnehjem. Selv om forholdene ved barnehjemmet var gode var det høy utskiftning av personale og personale var ikke nær noen av barna. Ved fireårs alder hadde ikke barna noen dyp relasjon til en voksen omsorgsgiver.

I en oppsummering av studier Johnson, Browne & Hmailto-Giachritsis (2006) henviser til, som har undersøkt barnets tilknytningsmønster hos barn ved barnehjem, viste at det i ni av studiene ble rapportert om barn som var over-snill i oppførsel. I åtte av de ni studiene ble det rapportert at barn som vokste opp i institusjoner er mer utsatt for tilknytningsforstyrrelser mer enn barn i kontroll gruppen og barn som hadde kommet til institusjonell omsorg etter fylte to år. Artikkelen konkluderer med at små barn som er plassert i institusjonell omsorg er i risiko for skade når det gjelder tilknytningsforstyrrelser.

I datamaterialet til studien til Guiney (2017) framkommer det flere indikasjoner på tilknytningsforstyrrelser hos barna som oppholder seg barnehjem. I en samtale med to jenter som hadde vært frivillige ved et barnehjem, forteller de Guiney, at de ikke opplevde de kortvarige relasjonen som negative for barnet. En av jentene påpekte at organisasjonen hun reiste med ikke ønsket kortere opphold enn tre uker *“because they didn’t want to have people for a day, or people here for a week and..”*, mens hun samtidig fortalte: *“maybe it might be difficult on the kids to constantly have them introduce more people and have them leave”*. Før hun forteller videre at: *“if you kind of like spread the love I can’t see how it really could be harming, and since they’re used to it”*

Den andre jenta hadde også besøkt en skole under oppholdet sitt, og beskrev hvor raskt barna ved skolen vill sitte på fanget og ha nærkontakt med henne: *«.. probably day one..»* (Guiney, 2017, ss. 132-133). Den frivillige fortalte videre at det var interessant hvor kort tid de brukte, at de fra det øyeblikket de møtte deg ville sitte på fanget.

Guiney (2017) henviser videre til en dokumentar (Ruhfus) som forteller hvordan mange barn ved barnehjem reagerer i møte med nye mennesker: «*Many of the children are hyperactive and all demand constant attention*».

Guiney (2017) skriver også at ved barnehjem med strengere retningslinjer for frivillige og besøkende, ble barna observert som mindre interessert i turistene. Barna var høflige og vennlige, til og med sjenerte, i interaksjon med nye voksne. I motsetning til barna ved de barnehjemmene som promoterte barnehjemsturisme, med høye tall av frivillige og besøkende, hvor barna var hyperaktive i møte med nye voksne.

Videre henviser Guiney (2017) til Unicef som i samarbeid med The Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation har skrevet at fordi frivillige og besøkende generelt bare er ved barnehjemmet i et kort tidsrom, kan de støtte utilfredsstillende forhold for barna, som kan få negative konsekvenser. Et høyt skifte av omsorgspersoner har vist seg å ha negativ innvirkning på barna ved barnehjem, som gjentagende ganger må skape emosjonelle bånd til forskjellige voksne. Den frivillige anser det som deres rolle å gi kjærlighet og skape disse sterke emosjonelle båndene. Men når de frivillige reiser blir båndet brutt, og barnet opplever igjen å bli forlatt.

4.7 Institusjonell omsorg vs. familiebasert omsorg

The Bucharest Early Intervention Project (BEIP) gjennomførte en rekke studier av et tilfeldig utvalg barn i institusjoner barn med barn som ikke bodde i institusjoner, og barn som hadde flyttet fra institusjon til fosterhjem, for å sammenligne utviklingen hos barn i institusjonell omsorg med utvikling hos ikke-institusjoniserte barn, og barn som hadde blitt flyttet til fosterhjem, i Romania.

I artikkelen “*Alternatives for abandoned children: insights from the Bucharest Early Intervention Project*” (Zeanah, Humphreys, Fox, & Nelson, 2017) oppsummerer Zeanah, Humphreys, Fox & Nelson resultater fra BEIP i tre hovedkategorier, utviklings forskjeller mellom de som vokste opp i fosterfamilie og de som vokste opp i institusjoner, hvis og eventuelt hvor mye som kunne fikses ved å plassere barnehjemsbarn i fosterfamilier og om tiden for plassering hadde effekt på utfallet.

Resultater fra The Bucharest Early Intervention Project blir også presentert i artikkelen “*Causal effects of the early caregiving environment on development of stress response systems in children*” (Zeanah, Smyke, Koga, & Elizabeth, 2005). Undersøkelsen har gitt mulighet til å identifisere effekten av omsorgsmiljøet på utviklingen hos barn på flere aspekt. Mangel på responsiv, betinget og sensitiv omsorg er de mest fremtredende avvikene fra miljøet for institusjoniserte barn, og fosterhjems plassering i *Bucharest Early Intervention Project* blir assosiert med dramatiske forbedringer.

Zeanah, Smyke, Koga & Elisabeth (2005) skriver at det ble observert signifikante forskjeller mellom barna i institusjon og barna i kontroll-gruppa som var plassert i fosterhjem. For å evaluere om det var en sensitiv periode, for å eventuelt lege de skadene som følger med institusjonell omsorg, undersøkte forfatterne av artikkelen om tidspunktet for plassering hadde noe å si for den psykososial reaktivitet hos barna.

Tidligere plasseringsalder hadde signifikant sammenheng med kortisolreaktivitet, barn som var plassert tidlig hadde en forbedret kortisolrespons.

Barn som var plassert før to år hadde større kortisolrespons enn barn plassert etter fylte to år. Barn som ble plassert før ett og et halvt år hadde flere fordeler. Artikkelen beskriver dette resultatet som en indikator på at det finnes en sensitiv periode hvor stressresponssystemet er sterkest påvirket av miljøtilførelser.

Endringer i utviklingen av stressresponssystemer antas å være sentralt i sammenhengen mellom ugunstige oppvekstmiljøer og utviklingsproblemer. Tilfeldig plasseringer hos fosterfamilier etter institusjonell omsorg reduserer reaktiviteten på stressresponssystemet, som ellers ville fulgt barnet livet ut.

Johnson, Browne & Hamilton-Giachritsis (2006) konkluderer med at barn som vokser opp under institusjonell omsorg har tydelig begrenset mulighet til å forme relasjoner, enn barn som vokser opp i familiebasert omsorg, spesielt hvor det er store grupper med barn, få ansatte og manglende konstant (annet ord) omsorg.

Johnson, Browne & Hamilton-Giachritsis (2006) skriver også om hvordan endringer forekom hos barn som ble flyttet fra institusjonell omsorg til familiebasert omsorg. Flere av utfordringene som ble observert hos barna, viste raskt forbedring da barna ble flyttet til et støttende familiemiljø.

5.0 Diskusjon av funn

5.1 Introduksjon

I dette kapitlet vil jeg diskutere funnene som er presentert over i lys av teorien som blir presentert i kapitel 2. Jeg begynner med å diskutere selve industrien, som en industri som er avhengig av frivillige og turister, og som spiller på deres følelser i promoteringen av barnehjemmene. Jeg diskuterer hvordan promoteringen har konsekvenser for barna i lys av barnets rett til privatliv.

Videre diskuterer jeg om frivillige ved barnehjemmet er en ressurs, og hvilken konsekvens frivillige har for barnets sikkerhet før jeg diskuterer seksuelle overgrep som en konsekvens av frivillighetsturisme på barnehjemmene. Jeg diskuterer generelle bekymringer ved oppveksten på et barnehjem, hvor vanskjøtsel trekkes fram som en risiko knyttet til barnets utvikling. Før jeg diskuterer konsekvensene oppveksten på barnehjem, og frivillighetsturismen har for barnets tilknytningsstil.

Jeg ser på fattigdom som mulig årsak til at barnet bor på barnehjem, og sammenheng mellom frivillighetsturismen og det økte antallet barn som bor på barnehjem i lys av hvilken omsorgssituasjon som er den beste for barnet.

Jeg avslutter dette kapitlet med å drøfte framtid, knyttet til risikofaktorene oppveksten på barnehjemmet kan bety, som framkommer tidligere i kapitlet.

5.2 Barnehjemsturisme

Frivillighetsturisme er et populært fenomen. Guiney (2017) skriver at å være frivillig ved barnehjem er omtalt som en av de mest populære formene for frivillighetsturisme.

Hun beskriver det som reiser som involverer interaksjon med sårbare barn og benytter begrepet, barnehjemsturisme, da hun omtaler denne type reiser. Guiney (2017) beskriver det som en reisevirksomhet som lener seg på frivillige, og et bilde om at alle «må» være frivillige. Hun siterer en av informantene sine, som forteller hvordan hun følte at hun måtte være frivillig fordi det ville være egoistisk å besøke landet som bare turist. En turist er en person som reiser for fornøylelsens skyld (leksikon, 2020). Da informanten forteller at det ville være egoistisk å bare besøke landet som turist, kan man tolke det slik at reisen i utgangspunktet handler om fornøylelse. Det er dette Guiney sikter til da hun kaller reisene barnhjemsturisme. Et flertall av de frivillige, som kommer til barnehjemmene, er en del av denne formen for turisme. De er turister som ønsker å oppleve nye land, og samtidig føle at de bidrar. Roberts, Gustafson & Wilke (2022) understreker påstanden, da de henviser til studier som viser at et flertall av de frivillige, også deltok på andre aktiviteter som var typiske for turister i landet de oppholdt seg.

Flere av artiklene jeg henviser til er basert på studier som er gjennomført i Kambodsja. Artiklene gir flere eksempler på hvordan barnehjemmene er en del av turismen i landet. Miller & Beazley (2021) skriver om et barnehjem som er plassert like utenfor byen Seim Reap. I 2018 var det 2,5 millioner internasjonale turister som besøkte byen (Miller & Beazley, 2021). Barnehjemmet Guiney (2017) henviser til er også plassert i Siem Reap. Plasseringen av barnehjemmene kan tenkes å være strategisk i forhold til hvor turistene i landet oppholder seg.

5.2.1 Reklame

Barnehjemmene er plassert strategisk for å være synlig for turistene, og legge til rette for en ferie som innebærer opplevelser både på og utenfor barnehjemmene.

En nettside som tilbyr denne type reise, skriver at en av topp fem fordelene med å være frivillige er å reise. De vektlegger muligheten til å lære å kjenne menneskene og kulturen i landet, som en fordel som frivillig (Volunteer World, 2022).

Et eksempel på hvordan barnehjemmene promoterer seg, og reklamerer i det aktuelle landet som turistene oppholder seg, er gjennom plakater:

«*Charity show, music and songs by vulnerable children*» (Miller & Beazley, 2021).

Dette eksempelet er hentet fra artikkelen til Miller & Beazley (2021) som skriver om det underholdningsbaserte barnehjemmet. Reklameplakatene var plassert langs veien, på vei mot barnehjemmet. Barnehjemmet var som nevnt plassert like utenfor turistbyen Siem Reap, og med denne plasseringen av plakaten er det enkelt å nå turistene på vei inn og ut av byen. Rapporten til britiske redd barna viser til et eksempel på reklame som foregår inne i byen. Tuk-Tuks reklamerte for reiser til barnehjemmene. Tuk-Tuks er lokale kjøretøy, som turistene blir kjørt med ut av byen, for å se på og oppleve fattige barn. Rapporten skriver videre at reklame som promoterer turer til barnehjem, kan sees på kafeer og hoteller, overalt i Siem Reap (Save the children, 2011). Denne formen for promotering av turisme involverer mennesker i sårbare situasjoner. Rapporten (Save the children, 2011) påpeker at det i mange tilfeller er barna selv som er involvert i reklamen, når det kommer til promotering av barnehjemmene. Han skriver at de er reklame til inntekt for deres egen omsorg og støtte. Nesten alle institusjonene de hadde vært i kontakt med, benyttet bilder av barna for å promotere seg.

Det samme gjør de nettsidene som promoterer ulike frivillige reiser som involverer barn. Flere nettsider jeg har besøkt i forbindelse med denne masteroppgaven har mange bilder av små barn, sammen med frivillige. Da man kommer inn på nettsiden blir man møtt av flere bilder allerede på forsiden, og for hver fane man trykker videre på, er det nye bilder av barn. Et eksempel er nettsidene til Goxplore (Goexplore, 2022), på forsiden for frivillig arbeid med

barn er det bilde knyttet til hvert forskjellig land, og når man trykker dukker det opp et titalls bilder av barn som klemmes og holdes av frivillige.

Guiney (2017) skriver at som et resultat av denne type promotering, er barnet hovedfokuset i barnehjemsturismen. Rapporten til britiske redd barna (2011) skriver at bruken av bilder er et uheldig på flere områder. Han sikter til hvordan det kan skade deres privatliv og identitet. Barnet er fokuset, og utsettes dermed for risiko, allerede før interaksjonen mellom dem og de frivillige har begynt. Promoteringen av barnehjemmene med barnet som hovedfokus bryter med barnets rett til privatliv. Alle barn har rett til beskyttelse av privatlivet. Barnets rett til privatliv står også skrevet i FNs barnekonvensjon art. 16, oversatt til norsk lyder lovteksten slik:

1. Ingen barn skal utsettes for vilkårlig eller ulovlig innblanding i sitt privatliv, sin familie, sitt hjem eller sin korrespondanse, eller for ulovlige angrep mot sin ære eller sitt omdømme.
2. Barnet har rett til lovens beskyttelse mot slik innblanding eller slike angrep.

(Lovdata, 1989)

Når barnehjemmene, og andre som arbeider i barnehjemsturismen, som for eksempel goxplore promoterer seg selv gjennom bilde av barna, blir ikke barnets rett til beskyttelse av privatlivet fulgt. Barnet får sitt privatliv utlevert både gjennom bilder, og når de frivillige og andre besøkende kommer til barnehjemmet. Barnehjemmet er hjemmet deres, og barnet skal ikke, som det står skrevet i konvensjonen, utsettes for vilkårlig innblanding i sitt hjem.

Miller & Beazley (2021) viser til et annet forhold ved barnehjemmet de har gjort sine studier ved, som bryter med barnets rett til privatliv. Et barn fortalte at han etter forestilling var sliten og trøtt. Han hadde lyst til å legge seg, men turistene fulgte dem inn på rommene deres:

“After the performance I am tired and want to go to bed, but often the tourists come into to our room and we have to talk to them.” (Miller & Beazley, 2021, s. 54).

Dette er et eksempel som viser hvordan barnets rett til beskyttelse mot innblanding i privatliv og hjem, ikke blir overholdt. Det er et overgrep mot barnets privatliv, og kan gjøre det allerede sårbare barnet mer sårbart.

5.2.2 En industri som spiller på følelser

Guiney (2017) trekker fram hvordan denne industrien spiller på følelsene til de som velger å bidra. En av informantene beskrev at menneskene som kom for å være frivillig ved barnehjemmene som følelsesmessige drevet. Overskriften til artikkelen til Guiney (2017) sikter til nettopp disse følelsene: “*“Hug-an-orphan vacation”: “love” and emotion in orphanage*”

Den siste delen av overskriften oversettes direkte til «*kjærlighet og følelser på barnehjem*», når vi oversetter teksten til norsk. Promoteringen er fylt med ord og bilder som skal treffe frivillige og turister i hjertet. Guiney (2017) skriver videre at til denne type frivillig arbeid lener seg på direkte interaksjon mellom frivillige og barna, nettsidene som promoterer reisene er fylt med bilder som illustrerer nære bånd.

Nettsiden Volunteer World (Volunteer World, 2022) er et eksempel på hvordan promoteringen spiller på følelsene til de frivillige. Med ord som «*hjemløse*», «*forlatte*» og «*foreldreløse*» i omtalen om barna ved barnehjemmene de tilbyr reiser til. I tillegg viser nettsiden (Volunteer World, 2022) til bilder og videoer av barn, både alene og sammen med frivillige. Bildene av barna sammen med frivillige er bilder av barn som er tett til de frivillige i lek, klem eller som sitter på fanget. Bildene, videoene og de velvalgte ordene treffer følelsene våre, slik Guiney påpeker da hun skriver om illustrasjoner av nære bånd. Nettsiden (Volunteer World, 2022) skriver for eksempel, at du kan gi dem den oppmerksomheten og omsorgen de trenger for å vokse og utvikle seg.

5.3 Frivillige som en ressurs

Ordene som blir brukt for å promotere reisene matcher med de frivilliges egne ord, da de beskriver følelsene de har knyttet til oppholdene. Informantene som har vært frivillig anser seg selv som en ressurs for barnehjemmet. Et eksempel på dette belyses i en samtale med to jenter som hadde vært frivillige ved et barnehjem, hvor en av jentene mener at hvis du bare sprer kjærlighet så ser hun ikke hvordan det kan skade (Guiney, 2017).

Den samme informanten forteller videre: «..and since they're used to it» (Guiney, 2017). Hun tenker her på at barna er vant med nye mennesker, som kommer for en kortere periode og reiser igjen. Med denne innfallsvinkelen har ikke de frivillige tatt i betraktning hva det gjør med et barn at de konstant må forholde seg til nye mennesker som reiser igjen.

En av jentene forsvarte interaksjonen med nye mennesker i korte perioder, med at organisasjonen hun reiste med ikke ønsket kortere opphold enn tre uker *“because they didn't want to have people for a day, or people here for a week and..”*, mens hun samtidig fortalte: *“maybe it might be difficult on the kids to constantly have them introduce more people and have them leave”* (Guiney, 2017). Denne informanten er inne på hvorfor den frivillige ikke nødvendigvis er en ressurs, men kan være en risiko for barna. Hun sier at det kanskje er vanskelig for barna, når de hele tiden introduseres til nye mennesker som forlater dem. Samtidig forsvarer hun dette med at hvis det er lange nok opphold så er det ikke nødvendigvis et problem, da hun sier at de ikke tilbyr reiser under tre uker.

Frivillige og andre besøkende anser det som deres rolle å gi kjærlighet og skape disse sterke emosjonelle båndene. Men når de frivillige reiser blir båndet brutt, og barnet opplever igjen å bli forlatt (The Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation; UNICEF, 2011). Den samme tosidigheten kan sees hos byrået Volunteer World (2022). Nettsiden skriver hvordan barna på barnehjem har erfart å bli forlatt. De har problemer med tilknytning og redsel for å bli forlatt, og trenger stabilitet. Derfor er det ingen reiser som er under fire uker med dette byrået. Videre skriver de at barnet trenger stabilitet, og ønsker samtidig frivillige velkommen. Frivillige som etter kort tid skal forlate barna igjen. Fire uker betyr at du ikke kommer og går igjen med en gang. Det betyr også at du får mulighet til blir kjent med og knytte emosjonelle bånd til barnet. Og barnet det samme til den frivillige. Prosessen skjer gjennom det dem beskriver som den frivilliges oppgaver. Leke, lage mat og stelle barnet. Den lange tiden som de anser som stabilitet, kan potensielt bare gjøre det verre for barnet som har knyttet seg til den frivillige, som på et tidspunkt uavhengig av hvor lenge oppholdet varer, skal forlate barnet.

5.4 Barnets sikkerhet i møte med frivillige

Smith (Smith, 2018) skrev at hun var bekymret for den økende trenden, og hvordan mennesker uten relevant utdanningsbakgrunn eller erfaring i kortere perioder får tilgang til svært sårbare barn.

Artikler peker på flere bekymringer knyttet til frivillige ved barnehjem. Redusert sikkerhet for barna er et av punktene Roberts, Gustafson & Wilke (2022) trekker fram når de er bekymret for barna ved barnehjemmene. Når et barnehjem tar i mot frivillige, tar de i mot en rekke mennesker de ikke vet hvem er. Menneskene som kommer får tilgang til en gruppe sårbare barn. Ut i fra beskrivelsene jeg henviser til over, har ikke barna noen begrensninger i interaksjon med de nye menneskene som kommer for å ta vare på de i en kort periode. I flere tilfeller som er beskrevet i funnene får de frivillige tilgang til barna uten tilsyn. Dette kan ursette barna for en risiko, hvor de frivillige ikke bare får tilgang til barna, men mulighet og frihet til å skade dem.

Rapporten til britiske redd barna (2011) skriver at frivillige som regel har få eller ingen kunnskaper eller kvalifikasjoner til å jobbe i institusjon eller med barn. Det er ingen krav fra de ulike byråene som tilbyr reisene at en skal ha det, det blir heller promotert og vektlagt at en ikke trenger erfaring eller spesielle kvalifikasjoner. De frivillige som har vært innformanter til de ulike studiene jeg har gjennomgått, har ikke mottatt noe opplæring rettet mot barn eller det å ta vare på barn. Howard, Hilles, Roberts, Gustafson & Wilke (2022) skriver at innformanter som hadde mottatt opplæring, fikk opplæring rettet mot egen sikkerhet og landets kultur. Dette betyr at de frivillige som får tilgang til sårbare barn alene, verken trenger kvalifikasjoner eller får noen form for forkunnskaper om barn og deres behov, før de blir etterlatt alene med dem.

Rapporten (Save the children, 2011) siterer informanter som gir eksempler på hvordan de blir gitt tilgang og frihet til og med barna. De forteller om at blant annet får bade dem, kle på dem i tillegg til å gi dem mat og leke og klemme. Dette er flere situasjoner hvor det allerede sårbare barnet er i sårbare situasjoner med helt fremmede mennesker. Det er noen som forteller at de gjennomgikk bakgrunnsjekk og intervju i forkant, men det også flere som ikke hadde noen forberedelser.

5.5 Seksuelle overgrep: barnehjem som en arena for pedofile

Den tilgangen frivillige har til interaksjon med barna på barnehjem, utsetter barna for flere risikofaktorer, og flere studier peker på risikoen for seksuelle overgrep som en del av denne formen for frivillighetsarbeid.

Johnson, Browne & Hamilton-Giachritsis (2006) skriver at det har blitt rapportert om seksuelle overgrep ved institusjoner i hele verden. Margrethe Wiede Aasland definerer seksuelle overgrep, som enhver form for seksuell kontakt den andre ikke er i stand til å si ja eller nei til på grunn av alder, evne, beruselse, redsel, frykt eller trusler (Aasland, 2018, s. 34). Hvis barna i møte med frivillige blir utsatt for seksuelle handlinger hvor de ikke kan gi samtykke, forstår hva som foregår eller at det som skjer ikke er greit, eller blir skremt eller truet på noen måte, er det et seksuelt overgrep. Hvis barnet får beskjed om å holde handlingen hemmelig er det også et overgrep (Aasland, 2018, s. 34).

En informant Guiney (2017) henviser til, beskriver risikoen for å bli utsatt for seksuelle overgrep, med hvordan barna i søket om oppmerksomhet og kjærlighet kan finne på å hoppe på hvem som helst. Bunkholt og Kvaran (2017) beskriver slik oppførsel hos barn med utrygg tilknytning. Barnet er usikkert på hvordan det skal skaffe omsorgsgiverens oppmerksomhet og omsorg (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 78), og barnet søker til andre (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 73). Informanten skriver at barnet selvfølgelig vil være desperate etter kjærlighet og oppmerksomhet, og vil hoppe på hvem som helst. Dette er kjennes igjen i det flere informanter forteller om i sine møter med barna.

De frivillige opplever disse hendelsene som hyggelige øyeblikk. Det den frivillige ikke har tatt i betraktning er at barnet oppfører seg slik ovenfor hvem som helst. En informant forteller Guiney (2017) at hvem som helst på gata kan være pedofil (Guiney, 2017). Seksuelle overgrep mot barn omfatter alle former for fysiske og psykiske seksuelle overgrep eller krenkelser begått av noen barnet kjenner eller ikke kjenner (Aasland, 2018, s. 34). Barna har et sterkt ønske om oppmerksomhet. Lite forsiktighet i søket etter den gjær at de også utsatt for seksuelle overgrep utenfor barnehjemmet. For også utenfor hjemmet, vil de søke oppmerksomhet og kjærlighet fra hvem som helst. Barnets store behov setter dem i fare (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 73).

Guiney (2017) nevner et nytt begrep knyttet til turisme i sammenheng med seksuelle overgrep, barnesex turisme. Kambodsja har en historie med pedofili, og artikkelen skriver at barnehjemmene blir ansett som en vei for å få tilgang til barn (Guiney, 2017). Dette setter barna som bor på barnehjem i reel fare. Informantene beskriver både spørsmål fra turister, om hvor de kan få tilgang til barn og om overskrifter i avisene som problematiserer frivillighetsturismen og barnehjem som en arena for pedofile.

Et utdrag fra en av avisoverskriftene som omtalte tema, gir et bilde av hvordan barnehjemmene åpner for en inngang til offerere for pedofile. De har valgt å kalle det for en risiko arena. Barnehjemmene tar imot frivillige og andre besøkende, og gir dem tilgang til barna og kan på den måten skape en arena for pedofile, med tilgang til et stort antall barn, som er desperate for oppmerksomhet og kjærlighet.

5.6 Omsorgssvikt på barnehjemmet: Vanskjøtsel

Bekymringene knyttet til redusert sikkerhet, som er nevnt over er en risikofaktor relatert til de frivillige som er der en kort stund, og deres tilgang til sårbare barn. Guiney (2017) skriver at risikofaktorene ved et barnehjem er knyttet til frivillige, men hun skriver også at det er flere risikofaktorer knyttet til oppvekst ved barnehjem generelt. Barn i institusjonell omsorg, som i denne sammenhengen er barnehjem, er ikke immune for mishandling, vanskjøtsel eller andre former for omsorgssvikt fra de ansatte (Johnson, Browne, & Hamilton-Giachritsis, 2006).

Rapporten til britiske redd barna (Save the children, 2011) viser til hvordan det er risikofaktorer knyttet til å vokse opp ved et barnehjem generelt, da den forteller om barn som beskriver materielle mangler og for lite mat. Et barn forteller at de ikke hadde nok senger, og et annet sa det ikke var nok mat. Dette er beskrivelser som stemmer med det bilde en har om barnehjem, og kanskje om barnehjem i lavinntektsland spesielt. Det passer med bilde jeg beskriver i innledningen om barnehjemmet i den klassiske musikalen Annie.

Et barnehjem kan ha gode forhold også. Det materielle kan være på plass, i form av nok sengeplasser til alle barna, mat til hvert måltid og helsehjelp til de barna som har behov for det. I undersøkelsen som er gjort ved det underholdningsbaserte barnehjemmet (Miller & Beazley, 2021), har barna selv uttrykt at de var glad for å få bo på barnehjemmet, og begrunner det med «de regelmessige måtidene». Et annet brukte begrepene «rommet mitt», som skrevet over, da han snakket om hvor han skulle legge seg. Dette tyder på at barna ved akkurat dette barnehjemmet både fikk nok mat og hadde egne senger. Forholdene kan gi et bilde av et godt barnehjem, hvor barna har det bra og får dekket sine behov. Selvom forholdene ved et barnehjem er gode, kan oppveksten på barnehjem fortsatt bety risiko.

Artikkelen Young Children in institutional care at risk of harm (2006) henviser til Tizard og Rees (1975) som undersøkte et utvalg barn i Storbritannia som hadde bodd de tidlige årene på barnehjem. Selv om forholdene ved barnehjemmet var gode, var det høy utskiftning av personale og personale var ikke nær noen av barna. I Miller & Beazley (2021) sin undersøkelse forteller barna at de gikk til de andre barna framfor de voksne hvis de trengte trøst, hvilket tyder på at barna ikke hadde noen sterk relasjon til de voksne på barnehjemmet. Tizard & Rees (1975) skrev at barna, i deres undersøkelse, ved fireårs alder ikke hadde noen dyp relasjon til en voksen omsorgsgiver.

Typiske synlige tegn på alvorlig vanskjøtsel er at barnet er skittent, dårlig stelt eller lukter vondt (Killèn, 2016, s. 41). I de nevnte funnene er ikke dette tilfellet. Killèn beskriver også omsorgspersoner som ikke engasjerer seg følelsesmessig i barnet, da hun snakker om begrepet vanskjøtsel. Barnet opplever at dets behov ikke blir registrert (Killèn, 2016, s. 41). Dette kan være tilfelle hvor ingen av barna i en alder av fire år hadde en dyp relasjon til en voksen omsorgsgiver. Det kan også gjelde barna i Kambodsja som ikke henvendte seg til de voksne for å få sine behov dekket. Vanskjøtsel omfatter manglende dekning av barnets kognitive, emosjonelle eller sosiale behov (Killèn, 2016, s. 40). Barna det henvises til her får ikke sine emosjonelle behov dekket av voksne omsorgspersoner. I situasjoner hvor de søker trøst finner de den heller hos jevnaldrende.

Manglende respons fra omsorgspersonene utgjør en risiko for at barnet får en forsinket psykomotorisk utvikling, dårlig kontaktevne og også forsinket språkutvikling (Killèn, 2016, s. 41). Johnson, Browne & Hamilton-Giachritsis (2006) skriver at manglende interaksjon mellom barna ved barnehjemmet og de ansatte kan forårsake forsinkelser i språkutviklingen til barn som vokser opp på institusjon. Barn som vokser opp på institusjon kan være utsatt for risiko knyttet til språkutvikling, fordi de har liten eller ingen relasjon til voksne omsorgsgivere. Årsaken til de manglende relasjonene kan være relatert til den høye utskiftningen av personale som Tizard & Rees beskriver.

Johnson, Browne & Hamilton-Giachritsis (2006) skriver at vanskjøtsel kan anses å være typisk ved institusjonell omsorg. Alvorlig vanskjøtsel er skadelig for barnets fysiske utvikling, men den er også skadelig for den psykiske utviklingen til barnet (Killèn, 2016, s. 42). Tizard, Cooperman, Joseph og Tizard (1972) rapporterte at grad av utvikling var relatert til ansatte-barn interaksjonen. Beskrivelsene over gir eksempler på at denne interaksjonen ikke er tilstrekkelig på de aktuelle barnehjemmene. Det er flere funn som knytter svakhetene i interaksjon og relasjon mellom barn og ansatt, til forsinket utvikling hos barnet. Johnson, Browne & Hmailton-Giachritsis (Johnson, Browne, & Hamilton-Giachritsis, 2006) skriver at vanskjøtsel og mishandling i de første leveårene har potensiale til å påvirke senere hjernefunksjon, og basert på tidligere henviste resultater om relasjonen mellom barn og ansatt kan vi anta at barn på barnehjem er utsatt for en risiko for vanskjøtsel, som kan skade deres utvikling (Johnson, Browne, & Hamilton-Giachritsis, 2006) .

5.7 Tilknytning

Johnson, Browne & Hmailto-Giachritsis (2006) skriver at vennligheten ovenfor fremmede som er observert ved disse barna ikke stemmer med en trygg tilknytningsstil.

Tilknytning er et varig emosjonelt bånd mellom barnet og omsorgspersonen(e) til barnet (Gudbrandsen, 2017, s. 141) . For et barn som vokser opp i familiebasert omsorg vil en omsorgsperson være representert av en eller flere foreldre. Det kan også være andre familiemedlemmer, eller andre personer. Personen skal formidle trygghet ovenfor barnet (Gudbrandsen, 2017, s. 141). Trygge barn utforsker omverden med viten om at omsorgspersonen er tilgjengelig og i nærheten hvis de skulle trenge det (Gudbrandsen, 2017, s. 143). Barn med trygg tilknytning har omsorgsgivere som er stabile (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 72).

Barna som bor på de barnehjemmene hvor de ulike studiene er gjennomført har ikke hatt stabile omsorgsgivere. De har dårlig eller ingen relasjon til de ansatte, slik det er beskrevet av barna i avsnittet om hverdagen på barnehjemmet. Det blir også beskrevet da britiske redd barna skriver i rapport (2011), at barna ved fireårs alder ikke har noen relasjoner til ansatte ved barnehjemmet. Unicef i samarbeid med The Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation (2011) sikter til at frivillige og besøkende generelt bare er ved barnehjemmet i et kort tidsrom, og skriver at det høye skifte med omsorgspersoner har negativ innvirkning på barna. Den negative innvirkning kommer til syne i beskrivelsene av barna i møte med fremmede, og vennligheten deres ovenfor dem.

Det er flere studier som beskriver vennligheten frivillige blir møtt med hos barna, et eksempel som viser dette er den ene informanten til Guiney (2017, ss. 132-33) som forteller om hvordan barnet satt seg på fanget den første dagen. Videre forteller en annen informant om barnas mønster i møtet med nye og fremmede voksenpersoner da han sier:

“Many of the children are hyperactive and all demand constant attention” (2017)

Slik han beskriver det møter barnet verden, og fremmede mennesker med svært utadvendt oppførsel. De er hyperaktive mot fremmede i søket etter oppmerksomhet. Killen benytter begrepet tilknytningstraume da hun omtaler traumer som har funnet sted tilknytningsforholdet mellom barnet og omsorgsperson(er). Hun skriver at barnet responderer på traumet med hyperaktivitet og desorganisering (Killèn, 2016). Denne beskrivelsen stemmer med beskrivelsen av barna på barnehjemmet. Barnet viser hyperaktivitet og desorganisering i når de bruker all sin energi på å få den ønskete oppmerksomheten fra en voksen.

Et barn med trygg tilknytning hadde mest sannsynlig vært beskjedne ovenfor nye og fremmede mennesker, spesielt voksenpersoner. Barn med trygg tilknytning utforsker omverden med viten om at omsorgspersonen er tilgjengelig og i nærheten hvis de skulle trenge det (Gudbrandsen, 2017, s. 143). Et eksempel som illustrer dette er barn i møte med fremmede på butikken. Et barn med denne tilknytningsstilen som møter en fremmed voksen på butikken vil nesten alltid være skeptisk, og se etter mamma eller pappa. De vil lete etter det som oppleves som kjent og trygt, så de vet at tryggheten er der når de møter noe som oppleves usikkert eller skummelt. Historiene om barna på barnehjemmene, beskriver det motsatte. Beskrivelsene tegner et bilde av barn som med glede og uten frykt hopper mot og på helt fremmede voksenpersoner. Personer de aldri har sett før. Bunkholdt og Kvaran skriver at utrygge barn søker til andre (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 73).

Atferden de frivillige beskriver hos barna, kan være tegn på utrygg eller desorganisert tilknytning. Barn med desorganisert tilknytning mangler denne muligheten til å finne strategier for å skape trygghet. Barna er i liten stand til å regulere følelser, og er preget av sinne, depresjon og hyperaktivitet (Killèn, 2016). Beskrivelsen av barnas atferd kan ha sammenheng med tilknytningsstilen til barna. Informanten til Guiney (2017) knytter oppførelsen hos barna til tilknytningsforstyrrelser, «*We observe that some children show signs of what psychologists call attachment disorders*».

I sin studie viser også Guiney (2017) til barnehjem som har strengere retningslinjer for frivillige og besøkende. Ved disse barnehjemmene ble barna observert som mindre interessert i turistene, de var høflige og vennlige, og ble beskrevet som sjenerte i interaksjon med nye voksne. De tidligere beskrivelsene av barna på barnehjemmene med barn som i møte med fremmede hopper på dem med glede, har vært av barn ved barnehjemmene som promoterte barnehjemsturisme, med høye tall av frivillige og besøkende.

Barn som har opplevd tilstrekkelig utviklingsstøtte og har utviklet trygg tilknytning, får ofte en videre utvikling preget av gode relasjoner, trygghet og høyt egenverd. De har også et godt grunnlag som reduserer risikoen for senere dårlig psykisk helse, og de er sterke sosialt (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 73). Sammenlignet med barn som opplevd utilstrekkelig utviklingsstøtte, som kan være engstelig og avhengige, oppleve problemer med å regulere følelser og lav sosial kompetanse. Høy forekomst av psykiske lidelser er også vanlig for barn som har hatt dårlig utviklingsstøtte (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 73). Svak utviklingsstøtte kan gi uheldige tilknytningsmønstre, som henger sammen med senere problemer. For eksempel problemer med å regulere følelser eller tilbøyelighet for psykiske lidelser. Utrygg eller desorganisert tilknytningsmønstre gjenspeiler seg i dårlig utviklingsstøtte, og er en risiko for barn som vokser opp på barnehjem. Den institusjonelle omsorgen er en risiko i seg selv da den ikke tilbyr en fast omsorgsgiver. Barnehjemsturismen kan ha en innvirkning på barnets utvikling (2017). Barnets mulighet til en god relasjon med en fast omsorgsgiver blir redusert, når det hele tiden kommer nye personer barnet skal forme en relasjon til. Ifølge resultatene til Johnson, Browne & Hmailto-Giachritsis (2006) er hjerneutvikling hos spedbarnet avhengig av et responsivt miljø, hvor primær omsorgsperson er spesielt viktig.

5.8 Fattigdom som årsak til plassering

Miller & Beazley (2021) beskriver hvordan barnehjemmet anses som et hjem for fattige barn, ikke for foreldreløse barn. Det blir beskrevet som en løsning for foreldre som ikke har råd til å ha barna sine hjemme. I artikkelen vises det til at Kambodsja er det andre fattigste landet i Sør-Øst-Asia. Omtrent halvparten av befolkningen opplever fattigdom, og underernæring er årsaken til 45% av barnedødeligheten i landet. Fattige kambodsjanske familier sender ofte barna sine for å bo på barnehjem med tro om at det er eneste mulighet for skolegang, nok mat og helsehjelp (Miller & Beazley, 2021, s. 54). I Brasil og på Sri Lanka er også fattigdom den største årsaken til at barn bor på barnehjem (Save the children, 2011).

Å vokse opp i fattigdom har konsekvenser for barn og unges liv (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, u.d.). Unicef (Unicef, u.d.) skriver at omtrent 356 millioner barn vokser opp under ekstrem fattigdom, og konsekvensene er alvorlig, og plasseringen av egne barn på barnehjem kan være for å sikre at barnet ikke lider av fattigdommen de lever under. En oppvekst i fattigdom har konsekvenser (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, u.d.). Hvordan et barn lider som følge av fattigdom varierer, da definisjon og konsekvenser av fattigdom vil være forskjellige i ulike land (FN-SAMBANDET, 2020). I et land som Norge handler ikke fattigdom nødvendigvis om å ikke ha mat eller et sted å bo. Det kan gjøre det, men for de aller fleste handler det om mulighet til å ikke delta på lik linje som andre i samfunnet. For eksempel barn som ikke får delta i samme fritidsaktivitet som andre barn. Familiekontekst, sosial klasse, kjønn, kultur og etnisitet er rammer for oppvekstbetingelsene (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 41), og for barn i lavinntektsland deriblant Kambodsja, er konsekvenser av fattigdom annerledes enn for barn i Norge. For mange handler det om mangel på livsviktige ressurser (FN-SAMBANDET, 2020). Unicef skriver at det er dobbel risiko for å dø i barndommen, enn hos rikere jevnaldrende (Unicef, u.d.). For barn i Kambodsja og andre lavinntektsland kan realiteten være at de ikke overlever på grunn av fattigdom, og foreldrene plasserer barnet på barnehjemmet for å sikre de en framtid. Barna på barnehjemmene fortalte om faste måltider og å ikke være sulten, som noe av det de likte best ved å bo på barnehjem. Samtidig ble det rapportert om dårlige kår og feil eller manglende ernæring ved flere barnehjem. Hvilket kan tyde på / indikere at barna ikke har bedre utsikter for å vokse opp, da de bor på barnehjem. Lite mat kan likevel være mer enn det de hadde tilgang til før de kom til barnehjemmet.

Muligheten til å gå på skole er et gjentakende funn da det gjelder barna som vokser opp på barnehjem. Både foreldre og barn ønsker at barna får denne muligheten. Miller & Beazley (2021) sitere et barn som gledet seg til å flytte på barnehjem, for da fikk hen gå på skole. For flere av disse barna er framtidig nært knyttet til skolegang. Skolegang gir muligheter for jobb, og en vei ut av fattigdom. Barn i familier med lav sosioøkonomisk status har manglende ressurser (Bradley, 2002, s. 372), muligheten til skolegang er en manglende ressurs for barn som vokser opp i fattigdom. Den sosioøkonomiske statusen har sammenheng med om barn går på skole, og hvor lenge de gjør det (Bradley, 2002, s. 377). Funnene tyder på at barn ikke går på skole eller slutter tidlig på skolen fordi de må jobbe, slik at de kan bidra til familien. Et barn fortalte hvordan hen fikk gå på skole fordi hen bodde på barnehjem, men et søsken som bodde hjemme måtte slutte på skolen og jobbe. Oppvekst på barnehjem kan gi barna mulighet til å gå på skole. Barnet og foreldre ønsker at barnet skal ha mulighet til å gå på skole. Foreldrenes sosioøkonomiske status gjør at de ikke alltid kan gi barnet denne muligheten, og oppvekst på barnehjem er en løsning som gir barnet skolegang.

Lav sosioøkonomisk status har sammenheng med flere risikofaktorer, og er relatert til en rekke sykdommer, manglende helseoppfølging og manglende vaksinasjoner (Bradley, 2002, ss. 374-375). Barn av familier med lav sosioøkonomisk status er også mer sannsynlig enn andre barn til å oppleve utviklingsproblemer (Bradley, 2002, s. 378). Barn som vokser opp i fattigdom står ovenfor mangler og risikoer, som foreldrene ikke har mulighet til å yte eller gi dem. Foreldrene tror omsorgen på barnehjemmet, er bedre enn den de kan gi selv (Howard, Hilles, Roberts, Gustafson, & Wilke, 2022).

5.9 Et økende antall «foreldreløse» barn og barn i institusjon

Redd barna skriver at så mange som 80% av barna som i dag bor på barnehjem ikke er foreldreløse (Smith, 2018). Hvis vi ser på funnene jeg diskuterer over kan årsaken til at barn med foreldre i live bor på barnehjem være relatert til fattigdom.

I hele verden er det antatt at 5,4 millioner barn bor på en institusjon, samtidig som vi er klar over risikoen ved et slikt omsorgssystem (Lumos, 2005). Barnekonvensjonen (Unicef, 1989) lovfester barnets rett til familieliv. Det står skrevet at barnet bør ikke bli separert fra foreldre med mindre de ikke blir tatt godt nok vare på. Det er ikke alltid en forelder er i stand til å ta vare barnet, og det kan være flere årsaker til at et barn bor på barnehjem. Det er skrevet i barnekonvensjonen (1989) at hvis barnet blir utsatt for skade av foreldre skal det ikke bo hos dem. I de tilfellene hvor fattigdom er årsaken, og forelder(e) ellers har gode omsorgsevner, vil familiebasert omsorg være en bedre løsning for et barn. Oppveksten på et barnehjem kan øke risikoen for at et barn utsettes for vanskjøtsel, andre former for overgrep, svak tilknytning og forsinket utvikling. Dette er risikoer som kan forekomme i et hjem også, men det er økt risiko på barnehjem. Risikoene øker også i samsvar med det økende antallet frivillige og turister som er i kontakt med barna. En risikofaktor som vedvarer kan utgjøre større skade, enn en midlertidig risikofaktor. Det er de kroniske risikofaktorene som har betydning for et barns utvikling (kvello 2016). Oppveksten på barnehjem kan med de risikofaktorene det innebærer skade barnets utvikling.

Guiney (2017) skriver at industrien er avhengig av støtte fra de frivillige. Unicef (2011) påstår at alle barnehjemmene, i Kambodsja, er avhengig av denne støtten, også de 21 statlige barnehjemmene i landet. Dette viser hvordan barnehjemmene er en industri som belager seg på økonomisk støtte fra blant annet frivillige og andre besøkende. Rapporten til britiske redd barna (2011) skriver at som et resultat av at industrien er avhengig av donasjoner, er mange av barnehjemmene etablert med tilgang til turisme.

Rapporten til britiske redd barna (Save the children, 2011) skriver også at et flertall av turistene ikke viste at mange av barna ved barnehjemmene ikke egentlig var foreldreløse. I flere av artiklene er det økende antall barn som bor på institusjoner, bakgrunn for undersøkelsene som er gjennomført. Det tyder på at det er en sammenheng mellom antallet barn på barnehjem, til tross for at en er klar over risikoen ved en slik oppvekst og antallet turister til flere av de landene som opplever økning i «foreldreløse» barn.

LUMOS arbeider for at barn skal få mulighet til å vokse opp i et hjem, fremfor på et barnehjem (2005). I avsnittet Institusjonell omsorg vs. familiebasert omsorg, presenterer jeg resultatene fra The Bucharest Early Intervention Project (BEIP). I en sammenligning av barn som fikk vokse opp i fosterhjem med barn som vokste opp på barnehjem, var det flere indikasjoner på at det er flere fordeler med familiebasert omsorg. Mangel på responsiv, betinget og sensitiv omsorg er de mest fremtredende avvikene fra miljøet for institusjonaliserte barn (Zeanah, Smyke, Koga, & Elizabeth, 2005). Alle forholdene som en familie lever under som kan være av betydning for barnets muligheter for å få dekket viktige behov og ha gode læringsmuligheter, det omfatter forhold ved barnet og ved omsorgspersoner, og samspillet mellom dem (Bunkholdt & Kvaran, 2017). Johnson, Browne & Hamilton-Giachritsis (2006) konkluderer med at barn som vokser opp under institusjonell omsorg har tydelig begrenset mulighet til å forme relasjoner, enn barn som vokser opp i familiebasert omsorg.

Fosterhjems plassering er assosiert med dramatiske forbedringer i BEIP prosjektet (Zeanah, Smyke, Koga, & Elizabeth, 2005). I familiebasert omsorg kan barnet få mulighet til å skape den relasjonen det ikke har mulighet til på barnehjemmet. I en familie vil barnet ha tilgang til en primær stabil omsorgsperson. Et godt foreldreskap er kjennetegnet av at barnet blir møtt med respekt og kjærlighet, sett og respektert (Bunkholdt & Kvaran, 2017, s. 122). En stabil omsorgsperson kan gi barnet grunnlag for trygg tilknytning, og utvikling som barn på barnehjem som nevnt over ikke har den samme muligheten til.

5.10 Bekymringer for framtiden

Omsorgssvikt og traumatiske opplevelser kan gi konsekvenser for hjernens utvikling, barnets tilknytning og deres psykiske og fysiske helse. Langtidsvirkninger av omsorgssvikt er godt dokumentert (Killèn, 2016, s. 69).

Unge voksne med bakgrunn i offentlig omsorg har forhøyet risiko for dårlig fysisk og mental helse, rusmiddelbruk og kriminalitet (Killèn, 2016, s. 69). Denne teorien er skrevet med bakgrunn i norske barn og unge, som har vokst opp i institusjon. Oppvekst på barnehjem kan gi økt risiko for flere uheldige belastninger i barndommen. Hvis vi ser på de risikofaktorene jeg beskriver over, er dette gjeldene for barn og unge på institusjoner også i andre land. Både andre europeiske land, og i Kambodsja og Brasil som er nevnt her. Frivillig og andre besøkende på barnehjem kan øke risikoen for de uheldige belastningene. Frivillige kan også bidra til at barn blir plassert på barnehjem.

Ulike psykiske lidelser og rusproblematikk kan forekommer hos voksne som har vokst opp med vanskjøtsel, vært utsatt for seksuelle overgrep og andre former for omsorgssvikt. Killèn skriver at depresjoner, angstforstyrrelser, suicidal atferd, lav selvfølelse, spiseforstyrrelser, seksuelle problemer, PTSD og rusmiddelproblemer kan alle være konsekvenser av omsorgssvikt (Killèn, 2016).

I rapporten (2011) til britiske redd barna kommer det fram i uttalelser fra barn og unge som bor på institusjon at de er bekymret for framtiden:

“I will have to find somewhere to live by myself” (2011, s. 59)

Bekymringer knyttet til å finne sted å bo var også en bekymring som barn i landsbyene, som hadde vokst opp i familiebasert omsorg hadde. Forskjellen mellom de som har vokst i landsbyene og de som har vokst opp på barnehjem er at de som har vokst opp med en familie, har et nettverk. Alle forhold barnet lever under har betydning for barnets læringsmuligheter, slik at det utvikler seg tilstrekkelig, og nettverk er en dem (kilde). De som hadde vokst opp på barnehjem sa selv at de ikke ville ha et støttesystem til å hjelpe dem og bidra den dagen de skal flytte, finne jobb og starte et liv. I motsetning til de som har vokst opp i landsbyene, som har familie og nettverk som kan hjelpe dem og støtte dem.

Informantene i rapporten (2011) fortalte at de var bekymret for kriminalitet. Aasland (kild) skriver at det ikke er uvanlig at de som har vært utsatt for seksuelle overgrep havner i kriminelle miljøer. En konsekvens av frivillighetsturismen på barnehjem er risikoen for seksuelle overgrep. Risikoen er knyttet til barnets utrygge tilknytningsstil, i møte med frivillige på barnehjemmet og fremmede utenfor barnehjemmet. Frykten for kriminalitet kan være reel for de som har vokst opp på barnehjemmene. Senskader for de som har vært utsatt for seksuelle overgrep er lav konsentrasjonsevne, dårlig selvbilde og lav selvtillit, som kan føre til at skolegang er utfordrende (Aasland, 2018). Barna som vokser opp barnehjemmene får tilgang til skole, men belastninger i omsorgen kan gjøre at de ikke mestrer skolegangen og øker risikoen for at de havner i kriminelle miljøer.

Undersøkelser av unge kriminelle viser til en oppvekst med omsorgssvikt og tap hos 90% av tilfellene (Killèn, 2016, ss. 68-71). Barna de vises til over er svært utsatt for en oppvekst hvor de blir utsatt for omsorgssvikt på flere måter. Omfanget kan variere, og hvilke konsekvenser det har for framtiden vil også variere. Barnets medfødte utrustning, og alder ved omsorgssvikts situasjonen spiller en rolle for barnets reaksjon, og ulike konsekvenser for tilknytning og hjernens utvikling (Killèn, 2016, s. 147). Personligheten og alderen til barnet da det blir utsatt for omsorgssvikt har betydning for de konsekvensene omsorgssvikts situasjonen har for barnet utvikling og tilknytning. Resultatene av funnene jeg har gjort viser at jo yngre barnet er da det blir flyttet til en annen omsorgssituasjon spilte en rolle for barnets videre utvikling.

6.0 Konklusjon

Bakgrunnen for valg av tema til denne oppgaven var egen interesse for feltet. Med problemstillingen *Hvilken kunnskap finnes det om frivillighetsturisme på barnehjem i lavinntektsland, og hvilke konsekvenser kan slikt arbeid ha for de barna som bor på barnehjemmene?* har jeg gjennomført en kvalitativ studie med litteraturstudie som metode. Gjennom litteratursøk har jeg fått kunnskaper om denne formen for turisme, og hvilke konsekvenser den har for barna på barnehjemmene.

I lys av funnene mine kan jeg peke på en industri, som blir beskrevet som en egen form for turisme, da den innebærer reiser hvor den som reiser både er turist i det aktuelle landet, og er frivillig på barnehjem. Barnehjemsturisme som industri reklamerer for reisene og besøk på barnehjem, med bilder av sårbare barn, og plasseringer i nærheten av andre turistattraksjoner. Reklame og promotering foregår også med velvalgte ord som skal treffe følelsene hos personer som er kandidater til frivillighetsturisme.

Frivillige beskriver oppholdene på barnehjem med de samme ordene. Både den frivillige og byråer som tilbyr slike reiser, anser den frivillige som en ressurs, samtidig som de reflekterer over risiko ved nye mennesker som forlater barna igjen.

Hvem som helst kan være frivillig uten relevant utdanningsbakgrunn eller erfaring, det betyr en risiko for barnets sikkerhet i møte med frivillige. Tilgangen øker risikoen for seksuelle overgrep, sammen med barnets behov for oppmerksomhet og kjærlighet.

Det er økt risiko for at barnet utsettes for vanskjøtsel, knyttet til materielle mangler og for lite mat. Høy utskiftning av personale, og lite kontakt mellom barna og ansatte har betydning for utviklingen til barnet, hvor språkutviklingen blir trukket fram. Atferden de frivillige beskriver hos barna, viser barn med utrygg eller desorganisert tilknytning, som er en konsekvens av at de ikke har opplevd en stabil primær omsorgsperson.

Kambodsja er det nest fattigste landet i Sør-Øst-Asia, og her er barnehjem er en løsning for barn av fattige foreldre for en bedre oppvekst og framtid. Foreldre med lav sosioøkonomisk status plasserer barn på barnehjem, for at de ikke skal oppleve manglende og risikoene som fattigdom medfører, for at de skal få skolegang og i tro om at de får bedre omsorg der enn den de kan yte selv. «Foreldreløse» barn plasseres på barnehjem, til tross for risikoene ved en slik omsorgssituasjoner medbringer, og argumenter for at å vokse opp i en familie er det beste for barnet.

Omsorgssvikt og mangel på nettverk og skolegang har betydning for barnets framtidsutsikter.

Da jeg startet med arbeidet var mine referansepunkter knyttet til de nevnte organisasjonene i innledning, og egen erfaring. Arbeidet med denne oppgaven har gitt meg nye kunnskaper om feltet. Som jeg skriver innledningsvis anså jeg meg selv som en ressurs, i likhet med andre som er frivillige. Leserinnlegget jeg henviser til gjorde meg bevisst på at dette ikke nødvendigvis er tilfellet. Gjennom arbeidet med denne oppgaven har jeg tilegnet meg kunnskap om et felt jeg opprinnelig var interessert i å ta del i, som jeg nå ønsker å bidra til å avvikle.

Risikofaktorene som er nevnt i innledningen av de ulike organisasjonene stemmer med de funnene jeg har gjort, og de faktorene jeg har valgt å diskutere knyttet til feltet. Det er en enighet mellom resultatene av funn, og uttalelser fra de ulike organisasjonene som viser hvordan dette er en form for turisme som går på bekostning av barna. Uttalelser fra barna selv var noe som overasket meg i arbeidet med denne masteroppgaven. Det barna fortalte var i flere tilfeller det motsatte av det funnene indikerte.

Funnene er basert på flere involverte parter, i frivillighetsturismen. Det blir også henvist til organisasjoner som fremmer denne formen for turisme, og innledningsvis organisasjoner som fremmer det motsatte, som nevnt i innledningen. Funnene viser ikke uttalelser fra de som driver barnehjemmene, som kunne gitt informasjon om hvordan pengene ble distribuert, og om det var til fordel eller ulempe for barna.

Landene som kommer fram i teksten er tilfeldig etter hvilke funn som var mest interessante og relevante for å besvare min problemstilling. Kambodsja er gjentagende i de funnene som er mest relevante. Dette har gjort at et flertall av de resultatene som er presentert er fra et land, og det som blir presentert og diskutert er ikke nødvendigvis overførbart til andre land.

Basert på funn og resultater i denne masteroppgaven er mine konklusjoner at kunnskapen som finnes om frivillighetsturisme på barnehjem i lavinntektsland viser en kynisk industri som promoterer reiser for å ta vare «foreldreløse» barn. Konsekvensene reisene, og frivillighetsarbeidet har for de barna som bor på barnehjemmene er svekket sikkerhet, risiko for seksuelle overgrep og risiko for svak tilknytningsstil. Frivillighets arbeid på barnehjem utsetter også barna for risiko ved å bidra til opprettholdelse av barnehjem, hvor fattige barn blir plassert i institusjonell omsorg til tross for at de har foreldre som lever, og muligheten for familiebasert omsorg. Og en annen konsekvens frivillighetsarbeid har for barna, er oppvekst på barnehjem, med de risikofaktorene det innebærer for barndommen og fremtiden.

Bibliografi

- Alexander, Glorija, Thoresen, G., & Steinrem, I. (2018). *Barnas barnevern: Trygt, nyttig og samarbeidende for barn*. Oslo: Universitetsforlaget .
- Aasland, W. M. (2018). "... si det til noen ..." *En bok om seksuelle overgrep mot barn og unge*. Oslo: Cappelen Damm AS.
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. (u.d.). *Bufdir*. Hentet fra Barn i lavinntektsfamilier: https://www.bufdir.no/Familie/Fattigdom/Ny_Barnefattigdom_i_Norge/
- Befring, E. (2016). *Forskningsmetoder i utdanningsvitenskap*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Bradley, R. H. (2002). Socioeconomics status and child development. *Annu. Rev. Psychol*, ss. 371-399.
- Bunkholdt, V., & Kvaran, I. (2017). *Kunnska og kompetanse i barnevernsarbeid*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- FN-SAMBANDET. (2020). *Befolkning under nasjonal fattigdomsgrense*. Oslo: FN-SAMBANDET.
- FN-SAMBANDET. (2020, Oktober 30). *FN-SAMBANDET*. Hentet fra Fattigdom: <https://www.fn.no/tema/fattigdom/fattigdom>
- Goexplore. (2022). Hentet fra Frivillig arbeid med barn: <https://www.goexplore.no/type/frivillig-arbeid-med-barn>
- Grøholt, B., Garløv, I., Weidle, B., & Sommerchild, H. (2015). *Lærebok i barnepsykiatri*. Oslo: Universitetsforlaget .
- Grøholt, B., Garløv, I., Weidle, B., & Sommerchild, H. (2015). *Lærebok i barnepsykiatri*. Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Gudbrandsen, L. (2017). *Oppvekst og psykologisk utvikling: Innføring i psykologiske perspektiver*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Guiney, T. (2017, April 8). "Hug-an-orphan vacations": "Love" and emotion in orphanage tourism. *The Geographical Journal* .
- Haugen, G. M. (2001). Skilt men fortsatt i familie. I K. Moxnes, H. Kaul, I. Kvaran, & I. Levin, *Skilsmisens mange ansikter: om barns og foreldres erfaringer med skilsmisse*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Howard, Hilles, A. R., Roberts, M., Gustafson, J. N., & Wilke, N. G. (2022). The best intentions: An examination of current practices in short-term international service trips

- intended to benefit vulnerable children and youth. *Journal of human behavior in the social environment*, ss. 139-155.
- Johnson, R. A., Browne, K., & Hamilton-Giachritsis, C. (2006). Young Children in Institutional Care at Risk of Harm. *Trauma, Violence & Abuse*.
- Killèn, K. (2016). *Sveket 1: Risiko og omsorgssvikt - et helseproblem og tverrfaglig ansvar*. Oslo: Kommuneforlaget AS.
- leksikon, S. n. (2020). *Snl*. Hentet fra Turist: <https://snl.no/turist>
- Lovdata. (1989). *Lov om styrking av menneskerettighetens stilling i norsk rett*. Hentet fra FNs barnekonvensjon: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/bkn/ARTIKKEL_16
- Lumos. (2005). *We are Lumos*. Hentet fra LUMOS: <https://www.wearelumos.org/what-we-do/the-problem/>
- Miller, A., & Beazley, H. (2021, April 13). "We have to make the tourists happy" Orphanage tourism in Siem Reap, Cambodia through the children's own voices. *Children's Geographies*, ss. 51-63.
- Regjeringen.no. (1989, November 20). *Barne - og familiedepartementet*. Hentet fra FNs konvensjon om barnets rettigheter: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/178931-fns_barnekonvensjon.pdf
- Save the children. (2011). *Child Rights Resource Centre*. Hentet fra A study of attitudes toward residential care in Cambodia: <https://resourcecentre.savethechildren.net/document/study-attitudes-towards-residential-care-cambodia/>
- Smith, R. (2018, November 20). *Orphanages are not the solution*. Hentet fra Save the Children UK: <https://www.savethechildren.org.uk/blogs/2018/volunteering-in-orphanages-not-solution-save-the-children-uk-blogs>
- Speed, J. (2019, Desember 23). *FN avvikler støtten til barnehjem*. Hentet fra Bistandsaktuelt: <https://www.bistandsaktuelt.no/barns-rettigheter-fn-utviklingsbransjen/fn-avvikler-stotten-til-barnehjem/101638>
- Sundfær, A. (u.d.). *God dag, jeg er et barn: om barn som lever med rus eller psykisk sykdom i familien*. Bergen 2016: Fagbokforlaget.
- Tariq, S. (2020, Mars 14). *Frivillig arbeid på barnehjem er skadelig for barna*. Hentet fra Aftenposten: <https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/pLkbvE/frivillig-arbeid-paa-barnehjem-er-skadelig-for-barna-simran-tariq>

- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse En innføring i kvalitativ metode*. Bergem: Fagforlaget.
- The Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation; UNICEF . (2011). *With the Best Intentions... A study of attitudes towards residential care in Cambodia*. Hentet fra Save the Children: Child Rights Resource Centre: <https://resourcecentre.savethechildren.net/document/study-attitudes-towards-residential-care-cambodia/>
- Tiller, P. O. (1991). *Forskningens gjensatand som objekt: Om etikk, validitet og verdivalg*.
- Unicef. (1989). *Unicef*. Hentet fra Convention on the rights of the child: <https://www.unicef.org/media/56661/file>
- Unicef. (u.d.). *Children in alternative care*. Hentet fra Unicef: for every child : <https://www.unicef.org/eca/definitions>
- Unicef. (u.d.). *Unicef*. Hentet fra Child Poverty: <https://www.unicef.org/social-policy/child-poverty>
- Volunteer World*. (2022). Hentet fra Orphange Volunteer Programs: https://www.volunteerworld.com/en/volunteer-abroad/orphanage?gclid=Cj0KCQjworiXBhDJARIsAMuzAuyRvNd6a6MLrTM5E6PUbMWYHn9XOJkaTPdYDvhTHhoeXVcH-NrUyPgaAi0GEALw_wcB
- We are Lumos*. (2005). Hentet fra LUMOS: <https://www.wearelumos.org/what-we-do/the-problem/>
- Winkler, T. T. (Regissør). (2016). *Why We Need to End the Era of Orphanages* [Film].
- Zeanah, C. H., Humphreys, K. L., Fox, N. A., & Nelson, C. A. (2017). Alternatives for abandoned children: insights from the Bucharest Early Intervention Project. *Current Opinion in Psychology*, ss. 182-188.
- Zeanah, C. H., Smyke, A. T., Koga, S. F., & Elizabeth, C. (2005, September/Oktober). Attachment in Institutionalized and Community Children in Romania . *Child Development*, ss. 1015-1028.

Vedlegg

Vedlegg nr 1: Tabell over litteratursøket med kommentar

Vedlegg nr 1: Tabell over litteratursøket med kommentar

Dette er kun ment som en oversikt over selve litteratursøket, med hvor søkene er gjennomført, hvilke søkeord som er benyttet, antall treff jeg fikk og hvilke artikler jeg valgte. Jeg har valgt å la alle artiklene som i utgangspunktet ble valgt, slik at hele prosessen blir tydelig. De endelige artiklene er uthevet.

Dato & database	Søkeord	Antall	Valgte artikler
11.04.22, Oria	<i>Bucharest Early Intervention Study</i>	5686	<i>The Bucharest Early Intervention Projects (2012)</i> <i>Causal effects of the early caregiving environment on development of stress response systems in children (2015)</i> .. <i>Childrens Social Behaviors at the age of Eight (2015)</i> .. <i>Cognitive development at 8 years of age (2011)</i> <i>The Bucharest Early Intervention Projects (2012)</i>
11.04.22, Google Scholar	<i>Bucharest Early Intervention Projects</i>	36 700	<i>Alternative for abandoned Children .. (2017)</i> <i>The effects of psychosocial deprivation on attachment: Lessons from the Bucharest early intervention project (2017)</i>
11.04.22, Google Scholar	<i>Bucharest Early Intervention Projects Attachment</i>	10 200	
11.04.22, Oria	<i>Young Children in insitutional care at risk of harm</i>	19	<i>Young Children in Institutional care at risk of harm (2006)</i>
12.04.22, Oria	Volunteer tourism orphanages	646	<i>“Hug-an-orphan vacations”.. (2017)</i> <i>“We have to make the tourists happy”.. (2021)</i>
20.04.22, Google Scholar	Volunteer tourism orphanages	19 100	<i>Urban Volunteer Tourism: Orphanages in Johannesburg</i>
12.04.22, Oria	Voices from children in orphanages	5289	<i>A Child`s right to participation ..</i>
12.04.22, Oria	Familybased care vs. Intuitional care	203 599	<i>A Comparison of the Wellbeing of Orphans .. (2019)</i>
12.04.22, Google Scholar	Children in orphanages have families	79 100	<i>Paper Orphans: Exploring Child Trafficking for .. (2016)</i> <i>Paper Orphans: Exploring Child Trafficking for .. (2016)</i>
12.04.22, Oria	Children in orphanages have families	7000	- <i>Repsonding to orphanage trafficking .. (2021)</i> - <i>Little orphan`s nanny (2013)</i>
	- Emner: Orphans	- 5968	

12.04.22, Oria	<i>Orphanage harms their health and development</i>	3905	<i>Young Children in Group Care .. (2017)</i>
20.04.22, Google Scholar	Short term volunteerism	22 200	<i>The best intentions .. (2022)</i>
20.04.22, Google Scholar	Local hosts short term volunteerism	21 900	<i>Perceptions of the Role of Short-term Volunteerism in International .. (2016)</i>
04.07.22	<i>"With the Best Intentions... A study of attitudes towards residential care in Cambodia"</i>	0	
04.07.22	<i>"Mapping of the residential care facilities and 24 provinces of the kingdom of Cambodia"</i>	0	

Kommentar

Filtre i Oria og Google Scholar: Fagfelleurdert, 2010 – nå, Artikler

Tidligere kilder

<https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/pLkbvE/frivillig-arbeid-paa-barnehjem-er-skadelig-for-barna-simran-tariq>

<https://www.wearelumos.org/what-we-do/>

<https://www.savethechildren.org.uk/blogs/2018/volunteering-in-orphanages-not-solution-save-the-children-uk-blogs>

<https://www.unicef.org/rosa/what-we-do/child-protection/volunteering-orphanages>

<https://www.bistandsaktuelt.no/barns-rettigheter-fn-utviklingsbransjen/fn-avvikler-stotten-til-barnehjem/101638>

<https://www.bistandsaktuelt.no/barns-rettigheter-ung-jobb-studier/onsker-avvikling-av-barnehjem-velkommen/164051>

